

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนของ
องค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ อำเภอนาขะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
**THE PEOPLE'S PARTICIPATION IN POLICY MAKING FOR
COMMUNITY DEVELOPMENT OF PRASONG SUB-DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, THACHANA DISTRICT,
SURAT THANI PROVINCE**

พระเกรียงศักดิ์ กิตติปัลลโณ (รักสนิท)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนของ
องค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ อำเภอนาขะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พระเกรียงศักดิ์ กิตติปัลลโณ (รักสนิท)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

**The People's Participation in Policy Making for Community
Development of Prasong Sub-District Administrative
Organization, Thachana District, Surat Thani Province**

Phra Kriangsak Kittipanyo (Raksanith)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Arts
(Social Development)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2017

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นักศึกษานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

(พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(พระครูวิรัตธรรมโชติ, ดร.)

กรรมการ

(รศ.ดร.เดชชาติ ตีรทรัพย์)

กรรมการ

(ผศ.ดร.ดิเรก นุ่นกล้า)

กรรมการ

(พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร.)

กรรมการ

(รศ.ดร.กัณฑ์ หนูทองแก้ว)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร.

ประธานกรรมการ

รศ.ดร.กัณฑ์ หนูทองแก้ว

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระเกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา)

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภотаขนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ผู้วิจัย** : พระเกรียงศักดิ์ กิตฺพลโย (รักสนิท)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร. ป.ธ.๓, พธ.บ. (สังคมวิทยา), M.A. (Sociology), Ph.D. (Sociology)
 - : รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว พธ.บ. (สังคมวิทยา), M.A. (Sociology), Ph.D. (Sociology)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๑ เมษายน ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภотаขนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๒) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภотаขนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภотаขนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภотаขนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวน ๘,๒๘๕ คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง ๓๖๙ คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการหาค่าสถิติ t-test F-test และทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

๑) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภотаขนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

๒) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีอาชีพ และรายได้ ต่อเดือนต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ และเพศต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนที่มี อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปัญหา พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีความถี่สูงสุด ข้อที่ว่า เปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน น้อย สำหรับแนวทางแก้ไข พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานมีความถี่สูงสุด ข้อที่ว่า ควรอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมรับฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแก่ประชาชน

Thesis Title : The People’s Participation in Policy Making for Community Development of Prasong Sub-district Administrative organization , Thachana District, Surat Thani Province.

Researcher : Phran Kriangsak Kittipanyo (Raksanith)

Degree : Master of Arts (Social Development)

Thesis Supervisory Committee

: Phrakru Arunsutalangkan, Asst.Prof.Dr.
 B.A. (Sociology), M.A. (Sociology), Ph.D. (Sociology)
 : Assoc.Prof.Dr. Kantaphon Nuthongkaew
 B.A. (Sociology), M.A. (Sociology), Ph.D. (Sociology)

Date of Graduation : April 1, 2018

Abstract

The objectives of this thematic paper were as follows : 1) to study the local political participation of the people in the Prasong sub-district municipality of Thachana District, Suratthani province. 2) to compare the people’s local political partaking with the differences of gender, age, level of education occupation, and monthly income; and 3) to examine the suggested and the ways to solve the problems focusing on the local political participation of the people in the Prasong sub - district municipality. The people who have lived in the Prasong sub - district amounted 8,285 persons, and they were selected to study only 369 persons that were determined by using the square relationship between population and sample of the Krejcie and Morgan. The tools used in data collecting and data analysis were a set of questionnaire and the finished computer program in analyzing data. Standard deviation, and testing the hypothesis by statistical values of Z-test and F-test and a pair test was done by the method of LSD (Least Significant Difference).

The results of this study were as follows:

1) The local political participation of the people in the Prasong sub-district as a whole was at a middle level, while considering in each aspect found that the perception of information was at the highest level, followed by the rights of election

and the aspect of job management/project was at the lowest level. The classifying by sex, age, level of education, occupation and monthly income totally occurred in the middle level.

2) The comparison of local political participation of the people in the case of gender or differences of occupation and monthly income were at statistical significance at 0.001 level. The sex showed the difference of statistical significance at 0.05 level. But in the case of age and level of education there were not different at statistical significance of 0.05 level.

3) The suggestions on the problems and the ways for solution of the local political participation at the Prasong Sub-district Municipality were as follow: the problem of voters was in the highest mean because they did not have the information and the policy of the candidates in election and the public media had no freedom to provide the correct facts to the people. So the ways to solve this problem was that the public media should be free to give correct political information for the people and should create a political sense of democracy in the aspect of the political participation to the people in the future as much as possible.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยการความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครศรีธรรมราช ขอกราบขอบพระคุณ พระเทพปัญญาสุธี รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช พระครูโฆษิตวัฒน์นุกุล, ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์, พระครูอรุณสุตาลังการ ผศ.ดร. ประธานหลักสูตร การพัฒนาสังคม และรองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย อีกทั้งได้สละเวลาในการชี้แนะแนวทางตลอดจนการตรวจแก้ไขจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ พระครูวิริทธิ์ธรรมโชติ, ดร., ผศ.ดร. ดิเรก นุ่นกล้า และดร.สุรินทร์ ทองทด ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่ได้อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และกรุณาให้ความรู้และคำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ สมบูรณ์ บุญฤทธิ์ ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาตั้งแต่ต้น และคณาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนนักศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาสังคมทุกท่าน ที่กรุณาให้กำลังใจรวมทั้งความห่วงใยที่มอบให้ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราชทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ดูแลช่วยเหลือในด้านเอกสารการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณดีทั้งหมดนี้แต่บิดามารดา และครู - อาจารย์ อันเป็นที่เคารพสูงสุด รวมทั้งเพื่อนๆ ที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

พระเกรียงศักดิ์ กิตติปโย (รักสนิท)

มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง	สารบัญ	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย		ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		ค
กิตติกรรมประกาศ		ง
สารบัญ		จ
สารบัญตาราง		ช
สารบัญแผนภูมิ		ณ
บทที่ ๑ บทนำ		๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา		๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย		๓
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ		๓
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย		๓
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย		๔
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย		๕
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ		๖
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		๗
๒.๑ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน		๗
๒.๒ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา		๒๒
๒.๓ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ		๒๓
๒.๔ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น		๒๕
๒.๕ ข้อมูลพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์		๒๙
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		๓๐
๒.๗ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย		๓๓

บทที่ ๓	วิธีดำเนินการวิจัย	๓๔
	๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๓๔
	๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๔
	๓.๓ วิธีการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	๓๕
	๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๖
	๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๖
บทที่ ๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๘
	๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๘
	๔.๒ ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๙
	๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๐
	ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๔๐
	ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๔๒
	ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน	๔๗
	ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน	๕๔
	ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๘๖

บทที่ ๕	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๙๑
	๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๙๒
	๕.๒ อภิปรายผล	๙๖
	๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๐๓
	๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๐๓
	๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	๑๐๔
บรรณานุกรม		๑๐๕
ภาคผนวก		๑๐๘
	ภาคผนวก ก. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	๑๐๙
	ภาคผนวก ข. หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	๑๑๔
	ภาคผนวก ค. แบบสอบถาม	๑๑๘
ประวัติผู้วิจัย		๑๒๕

๔.๗๕	แสดงจำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๘๖
๔.๗๖	แสดงจำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๘๘

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

๒.๑ แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

๓๓

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑. ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย เกิดขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้มีการปรับปรุงเรื่อยมาจนกระทั่งในปี พ.ศ.๒๕๓๗ คณะรัฐมนตรีได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในราชกิจจานุเบกษา ทำให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘^๑ และได้รับการยกฐานะเป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่เรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)” โดยเป็นการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับตำบล หมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ และมีอิสระในการบริหารงานเพื่อสามารถบริหารราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการและดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้สอดคล้องกับปัญหาและตรงตามความต้องการของประชาชน ในปัจจุบันสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้การพัฒนาสังคมหรือการพัฒนาชุมชนเป็นไปได้ยากลำบากมากขึ้น ทำให้สังคมไม่มีความเข้มแข็งดังนั้นในการพัฒนาสังคมหรือการพัฒนาชุมชน ให้เข้มแข็งและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ประชาชนในระดับท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการให้ความสำคัญแก่การพัฒนาทรัพยากร กำลังคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณภาพกำลังคน การมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้นักวางแผนพัฒนาได้รับรู้ข้อเท็จจริงและแนวความคิดเห็นจากประชาชนในระดับท้องถิ่นโดยตรง จึงนับได้ว่าเป็นประโยชน์และจำเป็นต่อการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมหรือในชุมชนมิใช่ปล่อยให้การพัฒนาสังคมหรือการพัฒนาชุมชนเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแต่ฝ่ายเดียว

ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้มีการส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาภายในชุมชนหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง ดังนั้นการพัฒนาชุมชนจึงไม่สามารถพัฒนาให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและในการกำหนดนโยบายไม่ได้ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากนักเนื่องจากการไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง ทำให้ไม่ทราบปัญหาที่แท้จริงของชุมชนว่าต้องการให้ชุมชนของตนพัฒนาไปในทิศทางใด

^๑ มานิต จุมปา, คำอธิบายกฎหมายการปกครองว่าด้วยการจัดระเบียบราชการบริหาร, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘), หน้า ๑๙๑.

องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีพื้นที่โดยประมาณ ๔๗๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๘๖,๘๗๕ ไร่ แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๒๖ หมู่บ้าน ๒ การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในสถานการณ์ปัจจุบันไม่มีความเหมาะสมในบางพื้นที่ เนื่องจากประชาชนไม่มีความพร้อมที่จะเข้าไปรับผิดชอบและมีส่วนร่วม ประชาชนขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และช่องทางที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ประกอบกับภารกิจในการประกอบอาชีพ และการไม่เห็นความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วม ดังนั้นการพัฒนาชุมชนจึงไม่สามารถพัฒนาให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งได้ จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐกับประชาชนยังขาดการร่วมมือในการร่วมพัฒนาชุมชน ผลที่เกิดขึ้นคือ การพัฒนาชุมชนไม่สามารถพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืนและชุมชนเองก็ไม่สามารถพัฒนาให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็งได้เนื่องจากนโยบายพัฒนาชุมชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ กำหนดออกมานั้นไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจังไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนหรือการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะหรือการเรียกร้องเพื่อให้นโยบายการพัฒนาชุมชนต่างๆที่องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์จัดทำขึ้นสนองตอบความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งจำเป็นต้องอาศัยนโยบายสาธารณะเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ชุมชนหรือให้สังคมสามารถพัฒนาเป็นสังคมหรือเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ผู้ที่ได้รับผลจากนโยบายการพัฒนาชุมชนหรือนโยบายสาธารณะต่างๆโดยตรงคือประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ในสังคม ดังนั้นประชาชนจึงจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนหรือนโยบายสาธารณะต่างๆ เพื่อให้นโยบายสาธารณะหรือนโยบายพัฒนาชุมชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆในชุมชนได้ตรงตามสภาพที่แท้จริงของปัญหาเพื่อให้สามารถพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด

จากสภาพปัญหาดังกล่าวบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี คือแรงจูงใจให้ผู้วิจัยทำการศึกษารื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์มีความใกล้ชิดกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนมากที่สุด ผลของการบริหารจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง ดังนั้น ประชาชนในท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีความตระหนักในหลักของการมีส่วนร่วม หากประชาชนในท้องถิ่นเองยังขาดความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ก็เป็นการยากที่จะทำให้เกิดความคาดหวังว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชน จะบรรลุตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงได้

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีตัวแปรอิสระต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ อยากทราบการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ อยากทราบการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นอย่างไร

๑.๓.๓ อยากทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษารั้้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๔ ด้าน

๑) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๒) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

๓) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านทรัพยากร ธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

๔) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑.๔.๒.๑ ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและระดับรายได้

๑.๔.๒.๒ ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัด สุราษฎร์ธานี โดยผู้วิจัยสังเคราะห์จาก แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประจำปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔^๓ ซึ่งแบ่ง ออกเป็น ๔ ด้านได้แก่

- ๑) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- ๒) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
- ๓) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน
- ๔) ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีจำนวน ๙,๕๘๕ คน^๔

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือน มกราคม ๒๕๕๙ ถึงเดือน ธันวาคม ๒๕๕๙

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ประชาชนที่มี การศึกษา ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนา ชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

^๓ องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ประจำปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔, หน้า ๑๐-๑๑.

^๔ องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ประจำปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔, หน้า ๑๕.

๑.๕.๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

๑. **การกำหนดนโยบายพัฒนาชุมชน** หมายถึง นโยบายที่ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรและการบริหารจัดการต่างๆในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. **การส่งเสริมการมีส่วนร่วม** หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดโอกาสให้กับประชาชนในเขตการบริหารได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะโดยอาจจะอยู่ในรูปแบบของการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือรับฟังความคิดเห็นหรือการประกาศ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ถึงการดำเนินการกำหนดนโยบายสาธารณะต่างๆ

๓. **การมีส่วนร่วมของประชาชน** หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนต่างๆในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆในเขตตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมกิจกรรมต่างๆในการกำหนดนโยบายพัฒนาชุมชนตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่อไปนี้

๓.๑ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๓.๒ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

๓.๓ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านทรัพยากร

ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๓.๔ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๔. **ภูมิหลังของประชาชน** หมายถึง อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพรายได้/เดือนของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๕. **ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชน** หมายถึง การปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประชาชนในทางเศรษฐกิจ และสังคมในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๖. **ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน** หมายถึง การส่งเสริมให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การยอมรับ การเข้าร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนา

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนในด้านต่างๆ เช่น การรับฟังการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายหรือโครงการต่างๆที่ทางองค์การบริหารส่วนจัดขึ้น

๗. ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หมายถึง การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ทางองค์การบริหารจัดทำขึ้น หรือยอมรับ รับฟังในกิจกรรมทางด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ประชาชนในชุมชนร่วมกันจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความรักสามัคคีในชุมชน

๘. เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ ในเขตพื้นที่ตำบลประสงค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายพัฒนาชุมชน

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑.๗.๒ ทำให้ทราบถึงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑.๗.๓ ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษา เรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอนาทน จังหวัดสุราษฎร์ธานี นั้นผู้วิจัยได้นำเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๑.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๑.๒ ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๑.๓ รูปแบบและลักษณะของการมีส่วนร่วม

๒.๑.๔ ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

๒.๑.๕ ระดับการมีส่วนร่วม

๒.๑.๖ ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

๒.๒ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

๒.๓ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ

๒.๓.๑ ความหมายของนโยบายสาธารณะ

๒.๓.๒ ปัจจัย และองค์ประกอบของนโยบาย

๒.๔ ข้อมูลพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักการที่ให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด และร่วมตัดสินใจเพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกๆ ฝ่ายในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ จึงให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการที่โปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจ และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๑.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นในการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายจากนักวิชาการที่ได้นิยามไว้ดังนี้

ยิววัฒน์ วุฒิเมธี ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชน การมีส่วนร่วมทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทเพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องรับประกันว่า มนุษย์ทุกคนต่างก็มีปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับความจริงที่ว่ามนุษย์สามารถพัฒนาได้ต้องมีโอกาสและได้รับการชี้แนะที่ถูกต้อง^๑

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะต้องมีมากพอที่จะเกิดการริเริ่มโครงการ เพื่อการปฏิบัติ กล่าวคือจะต้องเป็นการเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะต้องเข้าร่วมปฏิบัติการนั้นๆ เหตุผลเบื้องต้นของการที่คนเรามาช่วยกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยหรือทำในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้^๒

พัฒน์ บุญยรัตพันธ์ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่ากระบวนการทำให้ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อตัวประชาชนเองโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยตนเอง และมีส่วนดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งที่ปรารถนาหรือที่ตั้งไว้ทั้งนี้ต้องมีใช่เป็นการกำหนดกรอบแนวความคิดจากบุคคลภายนอก^๓

ไพรัตน์ เดชรินทร์ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเรื่องใดๆ เรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกัน ในเรื่องต่อไปนี้จะบรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ คือ^๔

^๑ ยิววัฒน์ วุฒิเมธี, **หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท**, (กรุงเทพมหานคร: ไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๒๖), หน้า ๒๐.

^๒ อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง, **ทฤษฎี และหลักการพัฒนาชุมชน ๒**, (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท, ๒๕๒๒), หน้า ๒๖.

^๓ พัฒน์ บุญยรัตพันธ์, **การสร้างพลังชุมชนโดยกระบวนการพัฒนาชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, ๒๕๑๗), หน้า ๑๒๙.

^๔ ไพรัตน์ เดชรินทร์, **ชนบทไทย: การพัฒนาในภาคเกษตรภายหลังการพัฒนา**, (เชียงใหม่: ศูนย์วิชาการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่, ๒๕๕๒), หน้า ๖ - ๗.

๑. ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมตลอดจนถึงความต้องการของชุมชน
๒. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาและปัญหาของชุมชนหรือพ่อสร้างสรรคสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
๓. ร่วมวางนโยบาย หรือแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหาสอนองความต้องการของชุมชน
๔. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
๕. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
๖. ร่วมการลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
๗. ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
๘. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้ ทั้งโดยเอกชน และรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

อคิน รพีพัฒน์ ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนไว้ ๔ ประการดังนี้

๑. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ไข
๒. การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
๓. การปฏิบัติงานในกิจกรรมพัฒนาตนเอง
๔. การประเมินผลงานกิจกรรมพัฒนา^๕

ปรัชญา เวสารัชช ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมประชาชนในการพัฒนาว่าเป็นการที่ประชาชนเข้าไปเกี่ยวข้องโดยการใช้ความพยายาม หรือ ใช้ทรัพยากรอย่างส่วนตนในกิจกรรม ซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาของชุมชนและการมีส่วนร่วมประกอบด้วย^๖

๒.๑.๒ ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือว่ามีความสำคัญมากเพราะมาจากวิถีชีวิตประจำวันของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ว่าเขามีความต้องการที่จะให้การบริหารเป็นไปในวิถีทางใดที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เพื่อให้ชีวิตมีความสุขอยู่ดีกินดีมีความสุขในสังคมนั้นๆ

สมบูรณ นันทวงศ์ ได้กล่าวว่า ถ้าพิจารณาในแง่ของความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถแยกความสำคัญได้ดังนี้^๗

^๕ อคิน รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, ๒๕๒๗), หน้า ๑๐๑.

^๖ ปรัชญา เวสารัชช, รายงานวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สถาบันไทยคดีศึกษา, ๒๕๒๘), หน้า ๕.

^๗ สมบูรณ นันทวงศ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพการบริการด้านสาธารณสุขศึกษาเฉพาะกรณีสถานีอนามัยกระทุ่มล้ม อ.สามพราน จ.นครปฐม,” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาดิน, (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๔๒.

๑. เนื่องจากโครงการพัฒนาชุมชนในทุกโครงการจะมีวัตถุประสงค์หลักประการหนึ่ง คือ เพื่อให้ ประชาชนกินดีอยู่ดี มีรายได้สูงขึ้น มีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น รวมตลอดถึงต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่นๆ เป็นไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นหากประชาชนในชุมชนซึ่งเป็น ประชากรเป้าหมายของโครงการพัฒนาชุมชนได้ยอมรับ และสนับสนุนต่อการพัฒนาชุมชนโครงการ เหล่านั้นย่อมมีโอกาสที่จะบรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ง่าย และในทางตรงกันข้ามหากประชาชนใน ชุมชนซึ่งเป็นประชากรเป้าหมายของโครงการพัฒนาชุมชนไม่ให้การสนับสนุนจนถึงขนาดทางการ ต่อต้าน แล้ว โครงการพัฒนาชุมชนนั้นย่อมประสบกับความล้มเหลวในที่สุด

๒. เนื่องจากการยอมรับว่าประชาชนในชุมชนเป็นผู้รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่างๆ ของชุมชนตนเองเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะเป็นผู้อาศัยในพื้นที่นั้นมานานอย่างต่อเนื่องจึงน่าจะรู้ เรื่องราว ของปัญหาและความต้องการ ดังนั้นการที่ประชาชนในชุมชนนั้นๆ ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบปัญหา และความ ต้องการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นตอนต่างๆของการพัฒนา จึงน่าจะเป็นสิ่งที่ดีเพื่อที่จะ ได้สร้างความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของ และการแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุดกับความต้องการมากขึ้น

๓. เนื่องจากตระหนักว่าแนวคิดของการพัฒนาชุมชนในลักษณะที่จะใช้รูปแบบ เดียวกันทั่ว ประเทศเป็น สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะสภาพปัญหาความต้องการตลอดจนสภาพ ภูมิศาสตร์พื้นที่ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ค่านิยม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนมีความแตกต่าง กัน ฉะนั้น การที่จะให้รูปแบบของการพัฒนาชุมชนเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งประเทศนอกจากจะเป็น การแก้ไขปัญหามาไม่ ตรงจุดแล้ว ยังอาจสร้างความล้มเหลวในการดำเนินโครงการพัฒนาชุมชนได้ โดยเฉพาถ้าชุมชนไม่ยอมรับไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านในสิ่งที่บังคับหรือชี้แนะให้เขา

๔. ส่วนประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา ชุมชน ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองมาเป็นแนวทาง ในการปูพื้นฐาน เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้แก่ประชาชนในชุมชนซึ่งแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งคือ การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาประเทศให้เกิดขึ้นทุกระดับในการพัฒนา ชุมชนก็เช่นกัน แนวคิดของการพัฒนาชุมชนจะมุ่งเน้นที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วม ในขบวนการพัฒนาชุมชนนั้นๆ ช่วยเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้ เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของประชาชนในระดับชุมชนจริงๆ อาทิ ความเสมอภาคทาง การเมืองในการเข้ามามี ส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนนั้นๆ การเข้ามามีส่วนร่วมใน กระบวนการพัฒนา การรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น การรู้จักอดทนและอดกลั้นต่อความเห็นของบุคคลที่แตกต่างจากตน การใช้ เหตุผล การเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การเคารพในสิทธิและหน้าที่ เป็นต้น

สมยศ พุ่มหว่า ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน สรุปได้ว่า เป็นการ เสริมสร้างให้ประชาชนพึ่งพาตนเอง ช่วยให้มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของเขา จะ ทำให้ทัศนคติ มีอำนาจต่อรองมากขึ้นทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง รวมทั้งช่วยพัฒนาประชาธิปไตย โดยสร้างสังคม การเมือง และเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด^๕

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญต่อการดำเนินงานหลายประการ โดยเฉพาะการทำให้ประชาชนยอมรับโครงการและสามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตาม

^๕ สมยศ พุ่มหว่า, สังคมชนบทกับการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๓๔), หน้า ๒๑๙.

เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดทั้งนี้ก็เนื่องมาจากกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ตรงกับความต้องการของประชาชน อีกทั้งยังช่วยในการพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนในการช่วยเหลือตนเองอันเป็นการนำไปสู่การพึ่งตนเองได้อย่างดียิ่ง

๒.๑.๓ รูปแบบ และลักษณะของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือว่ามีสำคัญต่อการบริหารงานของ องค์กรส่วนปกครองต่างๆ เพราะประชาชนถือได้ว่าเป็นเจ้าของสถานที่นั้น โดยยินยอมให้คณะผู้บริหารส่วนปกครองต่างๆ ใช้อำนาจแทนตนในการเข้าไปบริหารองค์กร ผู้วิจัยได้รวบรวมผู้ที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ดังนี้

โคเฮน และ อัฟโฮฟ (Cohen and Uphoff) ได้อธิบายและวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งออกเป็น ๔ รูปแบบ คือ^๙

๑. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision- making) ซึ่งอาจจะเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่มแรก การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรมและการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม

๒. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (implementation) ซึ่งอาจเป็นไปได้ในรูปแบบของการเข้าร่วมโดยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมบริหาร การร่วมมือรวมทั้งการเข้าร่วมแรงร่วมใจ

๓. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ทางวัตถุทางสังคม หรือโดยส่วนตัว

๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) ซึ่งนับว่าเป็นการควบคุม และตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

ทิน บุญญาธิการ และคณะ กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้^{๑๐}

๑. การรับรู้ข่าวสาร (Public information) โดยประชาชนในพื้นที่ ที่ได้รับผลกระทบ และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวข้องกับโครงการที่จะดำเนินการ และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและนอกจากนี้ข่าวสารดังกล่าวนี้ จะต้องมีการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

๒. การปรึกษาหารือ (Public consultation) เป็นรูปแบบที่มีการหารือในระหว่าง ผู้ดำเนินโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้อง และได้รับผลกระทบเพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบ ข้อมูลประกอบการจัดทำรายการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยหลักการแล้วการหารือจะต้องจัดขึ้นก่อนที่จะมีการเสนอรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินผลการกระทบบาง ประการที่อาจมองข้ามไป นอกจากนี้การปรึกษาหารือ ยังเป็นช่องทางหนึ่งในการกระจายข้อมูลข่าวสารไปยังผู้

^๙ โคเฮน และ อัฟโฮฟ, อังใน จุฑามาศ ศรีศิริพรพันธ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา,” ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๘.

^{๑๐} สุนิ บุญญาธิการ และคณะ, อังใน อนุชา เทียมพูล, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว,” รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต), ๒๕๔๘.

ที่ได้รับผลกระทบ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในโครงการและเพื่อเปิดให้มีการเสนอแนะ ประกอบทางเลือกในการตัดสินใจ

๓. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public meeting) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะใช้ เป็นเวทีสาธารณะให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือผู้ที่ได้รับผลกระทบหากมีการดำเนินโครงการจากหน่วยงาน เจ้าของโครงการ และผู้มีอำนาจตัดสินใจจะได้ทำความเข้าใจระหว่างกัน และหาเหตุผลที่เกี่ยวกับโครงการโดยเป็นรูปแบบที่สามารถพบเห็นได้บ่อย และอาจดำเนินการได้หลายรูปแบบตามสภาพ ปัญหาและประเด็นที่เกี่ยวข้องได้แก่

๓.๑ การประชุมในระดับชุมชน (community meeting) โดยมีการจัดขึ้นใน ชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ ซึ่งเจ้าของโครงการจะส่งตัวแทนเข้าร่วมอธิบายให้ที่ประชุม ทราบรายละเอียดของโครงการ และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น แล้วจึงเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยต่างๆ อย่างไรก็ตามอาจเกิดขึ้นเฉพาะจุดในระดับชุมชนย่อยๆ แต่ละชุมชนก่อน แล้วจึงจัดรวมหลายๆ ชุมชนอีกครั้งหนึ่ง

๓.๒ การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (technical hearing) ซึ่งจัดขึ้นเมื่อเกิดข้อโต้แย้งทางเทคนิค โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาช่วยอธิบายซักถาม และให้ความ เห็นต่อรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ผลการประชุมต้องมีการนำเสนอต่อสาธารณะและผู้เข้าร่วมประชุมด้วย

๓.๓ การประชุมประชาพิจารณ์ (Public hearing) ในรูปแบบนี้มีขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นเวทีการเสนอข้อมูลจากทั้งสองฝ่ายคือฝ่ายเจ้าของโครงการ และผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยมีบรรยากาศในการประชุมที่เปิดกว้าง ซึ่งเจ้าของโครงการจะต้องเปิดเผยข้อมูลโดยไม่ปิดบัง มีหลักเกณฑ์และประเด็นพิจารณาที่ชัดเจน และแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบร่วมกันซึ่งรูปแบบการประชุมควรมีลักษณะไม่เป็นทางการมากนัก อาจใช้เวลาประชุมหลายวันก็ได้ และไม่จำเป็นต้องจัดครั้งเดียวหรือสถานที่เดียวตลอดไป ทั้งนี้สามารถปรับเปลี่ยนไปตามความเหมาะสมได้

๓.๔ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้นๆ ซึ่งจะเป็เป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจดำเนินการให้ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบเลือกตัวแทนไปเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการที่มีอำนาจตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ ทั้งนี้ประชาชนจะเป็นผู้มีบทบาทซึ่งนำการตัดสินใจเพียงใด ขึ้นอยู่กับน้ำหนักของตัวแทนในคณะกรรมการชุดนั้นๆ

๓.๕ การใช้กลไกทางกฎหมาย ซึ่งเป็นการเรียกร้องสิทธิของตนจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม มักใช้ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการทางอื่นได้โดยอาศัยมาตรการทางกฎหมายเป็นหลัก ซึ่งอาจเกิดความยืดเยื้อต่อการดำเนินโครงการหรือยุติโครงการ อย่างไรก็ตามในบางกรณีประชาชนอาจไม่อยู่ในฐานะที่จะดำเนินการฟ้องร้อง เพราะนอกจากจะเสียเวลาแล้วยังมีภาระค่าใช้จ่าย และภาระในการติดตามหาข้อมูล

จุฬามาศ ศรีสิริพรพันธ์ การมีส่วนร่วมประชาชนจะต้องเข้าร่วมในขั้นตอนต่างๆ คือ

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของประชาชนเนื่องมาจากเหตุผลพื้นฐานคือ ชาวชนบทประสบกับปัญหา ย่อมรู้ปัญหาของตนเองได้ดีที่สุด

๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการของกิจกรรมเพื่อจะแก้ปัญหา ซึ่งปัญหาเหล่านั้น ผู้ที่เลือกแนวทางในการพัฒนาควรเป็นประชาชนในชุมชนนั้นเองไม่ใช่บุคคลภายนอก เพื่อให้เกิดความเหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากรกับศักยภาพในการพัฒนาชุมชนนั้น

๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านแรงงาน การร่วมแรงประกอบกิจกรรมที่จะทำให้ประชาชนมีความผูกพันกันมากขึ้น และก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกิจการ และผลงานที่ปรากฏซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนบำรุงรักษาให้ดำรงอยู่อย่าง สมบูรณ์ และมีประโยชน์

๔. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเพื่อค้นคว้าหาข้อดี และข้อบกพร่องเกิดจากการดำเนินกิจกรรม ซึ่งได้นำมาเป็นบทเรียนในการปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป^{๑๑}

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ เสนอรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางอ้อม (Indirect participation) โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน (Representative organization) เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการชุมชนโดยมี การรับฟังข้อเสนอนะที่เกี่ยวกับปัญหา และแนวทางในการพัฒนาเพื่อนำมาวิเคราะห์และจัดทำแผนในการพัฒนา^{๑๒}

ปธาน สุวรรณมงคล กล่าวว่า ชุมชนควรมีขอบเขตของการมีส่วนร่วม ๔ ลักษณะ ได้แก่

๑. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจ
๒. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผน
๓. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการ
๔. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผล โดยมีลักษณะของการมีส่วนร่วม ได้แก่
 - ๔.๑ การมีส่วนร่วมเกิดจากเบื้องบน หรือเบื้องล่าง
 - ๔.๒ แรงจูงใจให้เกิดการมีส่วนร่วม (สมัครใจหรือบังคับ)
 - ๔.๓ ช่องทางการมีส่วนร่วม ได้แก่
 - ๔.๓.๑ โดยตรงหรือโดยอ้อม
 - ๔.๓.๒ ปัจเจกชนหรือกลุ่ม
 - ๔.๓.๓ ทางการหรือไม่ทางการ^{๑๓}

^{๑๑} จุฬามาศ ศรีสิริพรพันธ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา,” ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๘.

^{๑๒} นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๘๖.

^{๑๓} ปธาน สุวรรณมงคล, หลักสูตร การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง, รุ่นที่ ๙ เอกสารบรรยายภาพรวมกลุ่มวิชา กลุ่มวิชาที่ ๕ การพัฒนาการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘), (อัคราเนนา).

ปิยะนุช เงินคล้าย ได้แบ่งการมีส่วนร่วมเป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑. การมีส่วนร่วมโดยความสมัครใจ และปราศจากการสนับสนุนจากภายนอกเป็นการมีส่วนร่วมแบบอุดมคติ
๒. การมีส่วนร่วมโดยคนภายนอก พบมาในประเทศกำลังพัฒนาโดยรัฐมีบทบาทเป็นศูนย์กลางในการริเริ่ม ให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน
๓. การมีส่วนร่วมโดยการบังคับ แบบนี้ไม่ต่างจากแบบที่ ๒ มากนักในแง่ผลลัพธ์ ออกมาทันที^{๑๔}

นำชัย ทนุผล ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ ๓ ประการ คือ

๑. การปรากฏตัว (Presence) หมายถึง การเข้าร่วมในโครงการที่องค์การสถาบันหรือหน่วยงานจัดให้ การมีส่วนร่วมจึงมีความหมายเพียงการปรากฏตัวหรือเข้าร่วมในโครงการนั้นๆซึ่งจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ และองค์ประกอบทางสังคมอื่นๆ
๒. การเกี่ยวข้อง (Involvement) หมายถึง การมีส่วนร่วมในโครงการอย่างแข็งขันของผู้เข้าร่วมในกิจกรรม หรือโครงการที่เหมาะสมกับตน และการนำไปใช้โดยเน้นที่ตัวผู้เข้าร่วมไม่เน้นสถาบัน องค์กา
๓. การควบคุม (Control) หมายถึง การมีบุคคลหรือกลุ่มผู้เข้าร่วมเป็นผู้กำหนด หรือควบคุมกระบวนการศึกษาเอง เช่นควบคุมองค์ประกอบ (เนื้อหา เป้าหมาย ผลที่ต้องการ) และควบคุมกระบวนการเรียนรู้ (จะเรียนอย่างไร)^{๑๕}

สรุปได้ว่า ความจำเป็นในลักษณะของการมีส่วนร่วมพบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมเริ่มจากการตัดสินใจการดำเนินกิจกรรม การรับผลประโยชน์ การสนับสนุนด้านทรัพยากร ด้านการบริหาร รวมทั้งการร่วมแรงร่วมใจ ตัดสินใจในกิจกรรมการติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นการควบคุมการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดอีกทั้งเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม

๒.๑.๔. ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมจะแบ่งเป็นหลายขั้นตอนแตกต่างกัน ตามแต่วิธีการมีส่วนร่วมของ ประชาชนตามทีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

โคเฮน และอัฟฮ็อฟ (Cohen and Uphoff) ได้เสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ ๔ ขั้นตอน คือ

๑๖

๑. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบ หรือกำหนดระบบของโครงการ เป็นการประเมินปัญหา

^{๑๔} ปิยะนุช เงินคล้าย , “ภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชน การศึกษาวิจัยปัจจัยและผลกระทบ นโยบายสาธารณสุขมูลฐานในเขต ๑ ของสาธารณสุข”, *วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, คณะพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อม: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), ๒๕๓๖.

^{๑๕} นำชัย ทนุผล, *หลักการและยุทธวิธีการพัฒนาชุมชน*, (เชียงใหม่: สำนักพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้, ๒๕๓๑), หน้า ๓๑.

^{๑๖} โคเฮน และ อัฟฮ็อฟ (Cohen and up Hoff), อังโน นันท์วัฒน์ บรมานันท์, *การบริการสาธารณะในระบบกฎหมายปกครองของฝรั่งเศส*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักนิติธรรม, ๒๕๔๑), หน้า ๕๙.

หรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาโดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่ และสาเหตุของปัญหา ซึ่งในขั้นตอนนี้ ยังแบ่งย่อยออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

๑.๑. การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (**Initial Decision**) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริงซึ่งเป็นวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

๑.๒. การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ (**Ongoing Decision**) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

๑.๓. การมีส่วนร่วมในขั้นการตัดสินใจปฏิบัติการ (**Operation Decision**) เป็นการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงานหรือกลุ่มที่รวมตัวกันตามประเพณี เช่น กลุ่มสตรีหรือกลุ่มหนุ่มสาว เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิกร่วม ดำเนินการคัดเลือกผู้นำ และการสร้างพลังอำนาจให้แก่องค์กร

๒. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (**Implementation**) เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วน คือ

๒.๑. การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (**Resource Contribution**) ได้แก่ การมีส่วนร่วมสละแรงกาย การสละเงินการให้วัสดุอุปกรณ์ และการให้คำแนะนำซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะช่วยให้ด้วยความเต็มใจ

๒.๒. การมีส่วนร่วมในการบริหาร และการประสานงาน (**Administration and Coordination**) จะมีส่วนร่วมโดยวิธีการจ้างบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการฝึกอบรมผู้ที่จะเข้าปฏิบัติในโครงการหรือการให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ และเป็นผู้ประสานงานในโครงการด้วย

๒.๓. การมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ มักพบว่ามีลักษณะเป็นการบังคับให้เข้าปฏิบัติในโครงการมากที่สุด การมีส่วนร่วมโดยการบังคับให้ปฏิบัติจะต่างจากการให้ความร่วมมือ

เพราะการบังคับให้ทำนั้น ผลประโยชน์ (**Benefits**) จะไม่ใช่เป็นสิ่งที่สำคัญแต่ถ้าเป็นการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจนั้น จะมีการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับหลังเกิดการมีส่วนร่วมด้วย

๓. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (**Benefits**) ยังแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วนคือ

๓.๑. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (**Material Benefits**) ได้แก่การมีส่วนร่วมในการเพิ่มผลผลิตรายได้ หรือทรัพย์สิน

๓.๒. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม (**Social Benefits**) ได้แก่ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น โรงเรียน สถานที่สาธารณะ หรือส่วนกลางของชุมชน เช่นการเพิ่มคุณภาพชีวิตการเกิดระบบน้ำประปา

๓.๓. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (**Personal Benefits**) ได้แก่ความนับถือตนเอง (**Self-Esteem**) พลังอำนาจทางการเมือง (**Political Power**) ความคุ้มค่าของผลประโยชน์ (**Sense of Efficacy**)

๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (**Evaluation**) หมายถึงการมีส่วนร่วมในการวัดผล และวิเคราะห์ผลของการดำเนินงานรวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดี และข้อบกพร่องเพื่อหาแนวทางแก้ไข การ

ทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป แต่การมีส่วนร่วมในขั้นนี้ส่วนใหญ่บทบาทดังกล่าวจะเป็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยจะเป็นการประเมินผลของงบประมาณที่จัดสรรนั้นนำไปใช้อย่างไรบ้างกรณี แม้แต่เจ้าหน้าที่เองยังไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนดังกล่าว การมีส่วนร่วมในการประเมินผล นี้จะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพลังงานความคิดของมวลชนที่จะทำให้โครงการพัฒนาหรือสามารถนำมาประยุกต์ใช้ต่อไป

อรพินท์ สุทธิพันธ์ ได้กล่าวตรงกันว่าขั้นตอนการมีส่วนร่วมมีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

๑. การมีส่วนร่วมคิด คือ ร่วมประชุมปรึกษาหารือในปัญหา และการกำหนดกิจกรรมวิธีการดำเนินงานเพื่อให้กิจกรรมได้ผลตามวัตถุประสงค์

๒. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ คือเมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือต้องร่วมกันตัดสินใจ เลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด

๓. การมีส่วนร่วมปฏิบัติตามกิจกรรม คือเข้าร่วมในกิจกรรมตามวิถีทางและแนวทาง ให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

๔. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือร่วมในการรับผลประโยชน์อันเกิดจากผลของกิจกรรมหรือการดำเนินงานของสมาชิกเอง

๕. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลคือ ร่วมในการประเมินผลการทำงานของกลุ่ม และประเมินสถานการณ์ภายนอกด้วย^{๑๗}

แนว โสทธิพันธ์ ได้กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน คือ

๑. การมีส่วนร่วมคิด

๒. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ

๓. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการตามโครงการ

๔. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล^{๑๘}

๒.๑.๕. ระดับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดหาแนวทาง ร่วมกันแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาโดยระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

^{๑๗} อรพินท์ สุทธิพันธ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในกิจกรรม เพื่อเพิ่มพูนรายได้,” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), ๒๕๓๓.

^{๑๘} แนว โสทธิพันธ์, “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชนบท : ศึกษากรณีในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา,” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), ๒๕๓๔.

นวน้อย ตรีรัตน์ และคณะ ได้ศึกษาถึงระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความแตกต่างกันในหลายระดับ และหลายเงื่อนไข ดังนี้^{๑๙}

๑. ระดับเป็นฝ่ายรุก/ปฏิกิริยาตอบโต้
๒. ระดับลงสมัครรับเลือกตั้ง
๓. ระดับการขอเอกสารต่างๆ
๔. ระดับการตรวจสอบผลงานของ อบต. อย่างเป็นรูปธรรม
๕. ระดับการประชุมเสนอแผนผ่านประชาคมหมู่บ้านและประชาคมหมู่บ้าน
๖. ระดับการตรวจสอบในลักษณะที่เป็นกรรมการตรวจรับงาน/กรรมการเปิดของ

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมออกแบ่ง ๕ ระดับ คือ

๑. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ของตน / ครอบครัว / ชุมชน ของตน
๒. การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่นการร่วมรับรู้ข้อมูลของตนจากแพทย์เพื่อจะเป็นแนวทางในการตัดสินใจให้ดีขึ้น เพราะสิ่งที่แพทย์รู้เกี่ยวกับตนนั้น ตนเองอาจไม่รู้
๓. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (co-decision) โดยเฉพาะเกี่ยวกับโครงการที่ตนจะมีส่วนได้ส่วนเสียด้วย โดยแบ่งเป็น ๓ กรณี แล้วแต่กิจกรรมนั้นตนอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี้

๓.๑. ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการเช่น ก่อนเริ่มที่โครงการจะตัดสินใจว่าโครงการควรทำขนาดใด ทำกิจกรรมอะไรบ้าง เป็นต้น ผู้อื่นมีส่วนร่วมด้วยน้อย

๓.๒. ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการเช่น เมื่อเป็นหุ้นส่วนที่เท่าเทียมกัน และจะตัดสินใจว่าจะเริ่มโครงการนั้นหรือไม่

๓.๓. ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการเช่น เมื่อเป็นผู้รับประโยชน์จากน้ำที่ได้รับจากอ่างน้ำ กลุ่มผู้ได้รับประโยชน์ควรเป็นผู้มีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าหน้าที่เป็นต้น

๔. การมีส่วนร่วมทำ คือร่วมในขั้นตอนการดำเนินงาน เช่นร่วมสร้างถนนในชนบท
๕. การมีส่วนร่วมสนับสนุนคือ ไม่มีโอกาสร่วมทำแต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือด้านอื่นๆ^{๒๐}

๒.๑.๖. ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

จากความหมายของคำว่า มีส่วนร่วมเบื้องต้น ทำให้ได้ข้อสรุปว่า การมีส่วนร่วมพิจารณาถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและการดำเนินการในกระบวนการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้

๑. ประชาชน คือ ผู้ตัดสินใจหรือเป็นผู้กำหนดการพัฒนาอย่างเป็นตัวของตัวเอง
๒. การพัฒนานั้นมุ่งเน้นในการพัฒนาขีดความสามารถของประชาชน เพื่อการพึ่งพา และการพัฒนาตัวเองกระบวนการพัฒนานั้นเป็นการพัฒนาที่เริ่มจากประชาชนโดยรัฐจะต้องกระจายอำนาจให้แก่ชุมชน

^{๑๙} นวน้อย ตรีรัตน์ และคนอื่นๆ, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธรรมดาเพรส จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๓๙๗-๓๙๘.

^{๒๐} นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง, (เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๗-๑๘.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี ได้ขยายความหมายการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชน ครอบคลุมการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชน และสังคมได้ร่วมกิจกรรมซึ่งนำไปสู่การมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนาและเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

๒. การมีส่วนร่วม สะท้อนการเข้าเกี่ยวข้องโดยสมัครใจ และเป็นประชาธิปไตยในกรณีต่อไปนี

๒.๑. การเอื้อให้เกิดความพยายามพัฒนา

๒.๒. การแบ่งสรรผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

๒.๓. การตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผนและการดำเนินการโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

๓. เมื่อพิจารณาในแง่นี้ การมีส่วนร่วมเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรงและทรัพยากร เพื่อพัฒนากับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนลงแรงดังกล่าว กล่าวอีกในหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจไม่ว่าระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับชาติ ช่วยก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับประโยชน์ที่ได้รับ^{๒๑}

อคิน รพีพัฒน์ ได้จัดอันดับขั้นตอนการมีส่วนร่วมในลักษณะต่างๆ ดังนี้

๑. การเข้าร่วมประชุม

๒. การออกความคิดเห็น

๓. การตีปัญหาให้กระจ่าง

๔. การออกเสียง สนับสนุนหรือคัดค้านปัญหา^{๒๒}

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี ได้เสนอว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ถือว่าเป็นรูปแบบที่แท้จริงนั้นจะต้องประกอบด้วยขบวนการ ๔ ขั้นตอน คือ^{๒๓}

๑. การวางแผน (**Planning**) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาจัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตาม และประเมินผล และประการสำคัญ คือ การตัดสินใจ

๒. การดำเนินกิจกรรม (**Implementation**) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการและบริหาร การใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงินและบริหาร

๓. การใช้ประโยชน์ (**Utilization**) ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเอง และการควบคุมทางสังคม

๔. การได้รับผลประโยชน์ (**Obtaining Benefits**) ประชาชนจะต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่ากัน ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคม หรือวัตถุก็ได้

^{๒๑} ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, การพัฒนาชุมชน, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๕ หน้า ๑๘.

^{๒๒} อคิน รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภากาการพิมพ์, ๒๕๒๗), หน้า ๑๑.

^{๒๓} ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร: ไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๒๖), หน้า ๒๘.

ปรัชญา เวสารัชช ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น ๕ แบบ คือ

๑. เป็นสมาชิก (Membership)
๒. เป็นสมาชิกผู้เข้าประชุม (Attendance at Meeting)
๓. เป็นสมาชิกผู้บริจาค (Financial Contribution)
๔. เป็นกรรมการ (Membership on Committee)
๕. เป็นประธาน (Position of Leadership)

และยังได้แบ่งแบบของผู้มีส่วนร่วม (Type of Participants) ออกเป็น ๓ แบบ

๑. ผู้กระทำ (Action)
๒. ผู้รับผลกระทำ (Recipient)
๓. สาธารณชนทั่วไป (Public)^{๒๔}

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี ได้สรุปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น ๑๐ แบบ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการประชุม (Attendance at Meeting)
๒. การมีส่วนร่วมในการออกเงิน (Financial Contribution)
๓. การมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการ (Memberships in Committee)
๔. การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำ (Position in Leadership)
๕. การมีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์ (Interviewer)
๖. การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชักชวน (Solicitor)
๗. การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้บริโภค (Customer)
๘. การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurs)
๙. การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ใช้แรงงาน (Employers)
๑๐. การมีส่วนร่วมในการออกวัสดุอุปกรณ์ (Material Contribution)^{๒๕}

อาจารย์พันธ์ จันทร์สว่าง ได้ให้ความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง การที่ไม่สามารถทำให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท เพื่อแก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งการเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้นผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาพัฒนาชุมชนที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตน เพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจด้วยว่า มนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาสและได้รับคำชี้แนะอย่างถูกต้อง^{๒๖}

^{๒๔} ปรัชญา เวสารัชช, รายงานวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สถาบันไทยคดีศึกษา, ๒๕๒๘), หน้า ๑๕.

^{๒๕} ยูวัฒน์ วุฒิเมธี, หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร: ไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๒๖), หน้า ๒๖.

^{๒๖} อาจารย์พันธ์ จันทร์สว่าง, ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน ๒, (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ๒๕๒๒), หน้า ๑๖.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ ต้องให้ร่วมดำเนินการในเรื่อง ต่อไปนี้

๑. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมตลอดความต้องการของชุมชน

๒. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน

๓. ร่วมวางนโยบายหรือแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อขจัดปัญหา และตอบสนองความต้องการของชุมชน

๔. ร่วมตัดสินใจ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

๕. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๖. ร่วมลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน

๗. ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

๘. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้ ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาล ให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอด^{๒๗}

อकिन รพีพัฒน์ ชี้ให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องเข้าร่วมในขั้นตอนต่างๆ คือ

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นปัญหาและสาเหตุของประชาชน เนื่องมาจากเหตุผลพื้นฐาน คือ ชาวชนบทประสบปัญหาห่วย่อมรู้ปัญหาของตนเองได้ดีที่สุด

๒. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผน เพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้น ผู้ที่เลือกแนวทางในการพัฒนา ควรเป็นประชาชนในชุมชนนั่นเองไม่ใช่บุคคลภายนอก เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากรกับศักยภาพในการพัฒนาชุมชนนั้น

๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านแรงงาน การร่วมแรงงานประกอบกิจกรรม จะทำให้ประชาชนมีความผูกพันกันมากขึ้น และก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนบำรุงรักษาให้ดำรงอยู่อย่างสมบูรณ์ และมีประโยชน์อย่างยั่งยืน

๔. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเพื่อค้นคว้า เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องอันเกิดจากการดำเนินกิจกรรม ซึ่งจะนำมาเป็นบทเรียนในการหาหนทางแก้ไขเพิ่มเติมประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป^{๒๘}

^{๒๗} ไพรัตน์ เตชะรินทร์, ชนบทไทย, การผันแปรในอนาคตภายหลังการพัฒนา, (เชียงใหม่: ศูนย์วิชาการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่, ๒๕๒๒), หน้า ๗.

^{๒๘} อकिन รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, ๒๕๒๗), หน้า ๑๐.

แสวง รัตน์มงคลมาศ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของมวลชน จะมี ๒ ด้าน คือ

๑. ด้านคิดหรือการกำหนดนโยบาย แบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้แก่
 - ๑.๑. มวลชนเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร
 - ๑.๒. มวลชนมีส่วนแบ่งในอำนาจการตัดสินใจ
 - ๑.๓. มวลชนเป็นผู้กำหนดนโยบาย
๒. ด้านทำ หรือด้านดำเนินการตามนโยบาย แบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้แก่
 - ๒.๑. ร่วมกำหนดเป้าหมายและแผนงาน
 - ๒.๒. ร่วมดำเนินการในกระบวนการจัดการ
 - ๒.๓. ร่วมหนุนช่วยทรัพยากรบริหาร^{๒๙}

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ กล่าวถึงเงื่อนไขการมีส่วนร่วมว่า มีอย่างน้อย ๓ ประการ

๑. ประชาชนจะต้องมีอิสระที่จะมีส่วนร่วม
๒. ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม
๓. ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม^{๓๐}

ไพรัตน์ เดชรินทร์ กล่าวถึงเงื่อนไขพื้นฐานของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา มี ๔ ประการ คือ

๑. ประชาชนต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถที่จะมีส่วนร่วม กล่าวคือ ประชาชนจะต้องมีศักยภาพที่จะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ
๒. ประชาชนจะต้องมีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วม กล่าวคือ ประชาชนจะต้องมี สภาวะทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และกายภาพที่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วม
๓. ประชาชนต้องมีความประสงค์ที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ ประชาชนต้องมีความเต็มใจ เห็นประโยชน์ในการเข้าร่วมและจะต้องมิใช่เป็นการบังคับหรือผลักดันให้เข้าร่วมโดยที่ประชาชนมิได้ประสงค์จะเข้าร่วมในนัยหนึ่งนัยใด
๔. ประชาชนต้องมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ ประชาชนต้องมีโอกาสที่จะเข้าร่วม ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนในการตัดสินใจและกำหนดกิจกรรมพัฒนาที่ตนต้องการในระดับที่เหมาะสมประชาชนต้องมีโอกาสและความเป็นไปได้อย่างจัดการด้วยตัวเอง^{๓๑}

^{๒๙} แสวง รัตน์มงคลมาศ, การระดมมวลชนและการมีส่วนร่วมของมวลชน การจัดตั้งองค์การ การนำ และการตัดสินใจทางสังคม, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๒), หน้า ๓.

^{๓๐} นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณการพิมพ์ ๒๕๒๗), หน้า ๑๐๔.

^{๓๑} ไพรัตน์ เดชรินทร์, ชนบทไทย, การผันแปรในอนาคตภายหลังการพัฒนา, (เชียงใหม่: ศูนย์วิชาการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่, ๒๕๒๒), หน้า ๑๗.

ปารีชาติ วลัยเสถียร ได้สรุปเงื่อนไขที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสามารถแบ่งได้เป็น ๖ ประเภท คือ

๑. เงื่อนไขทางการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม
๒. เงื่อนไขของโครงการพัฒนา
๓. เงื่อนไขของนักพัฒนา
๔. เงื่อนไขของผู้นำ
๕. เงื่อนไขทางการบริหารจัดการ
๖. เงื่อนไขทางสังคมและจิตวิทยา^{๓๒}

๒.๒. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

ขณะที่โลกกำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กระแสการพัฒนาก็เกิดขึ้นตามมาอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งการพัฒนาหลายมาเป็นตัวชี้วัดความเจริญทางด้านต่างๆที่เกิดขึ้น จะเห็นได้จากการที่ทั่วโลกพร้อมใจกันแบ่งประเภทของประเทศออกเป็น ๓ ประเภท คือประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศกำลังพัฒนา และประเทศที่ด้อยการพัฒนา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความหมายของการพัฒนา ดังนี้

การพัฒนาตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ คือการพัฒนาจะต้องมีลักษณะของการได้ประโยชน์ร่วมกัน สร้างความรู้รักสามัคคี และการร่วมมือร่วมแรงร่วมใจซึ่งเป็นประโยชน์กับประชาชนมุ่งไปสู่วิถึพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainability) การพัฒนานั้นต้องทำให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ร่วมกัน จึงจะถือได้ว่าเป็นความสำเร็จ และก่อให้เกิดความร่วมมือ

การพัฒนาตามความหมายจากรูปศัพท์ที่ปรากฏในพจนานุกรมหมายถึงทำให้เจริญคือ ทำให้เติบโตงอกงามและมากขึ้น และการเปลี่ยนแปลงที่ละเล็กละน้อยโดยผ่านลำดับขั้นตอนต่างๆ ไปสู่ระดับที่ขยายตัวขึ้น การพัฒนาความหมายโดยทั่วไปคือ การกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่ง ไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ หรือการทำให้ดีขึ้นกว่าสภาพเดิมที่ดีกว่าอย่างเป็น ระบบ

การพัฒนาความหมายทางการวางแผนคือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของมนุษย์ไว้ล่วงหน้าในลักษณะของแผนงานหรือโครงการ แล้วบริหารจัดการให้เป็นไปตามแผนและโครงการ จนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาคือ กระบวนการที่ต่อเนื่อง (Continuing process) ดังนั้น การพัฒนาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับลำดับ/ขั้นตอน (Stages) และความเชื่อมโยง (Relation or Linkage) แนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาจึงปรากฏชัดเป็น ๒ กลุ่ม คือกลุ่มการพัฒนาว่าดำเนินการไปตามลำดับหรือขั้นตอนจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งโดยต้องสร้างความพร้อมด้านต่างๆอย่างเหมาะสม และกลุ่มการพัฒนาที่เกิดขึ้นได้โดยการกระตุ้นหรือชักนำโดยปัจจัยในการพัฒนา เช่นการสะสมทุน การค้าต่างประเทศ เป็นต้น โดยมีความเชื่อว่าความพร้อมนั้นสร้างได้เพื่อให้

^{๓๒} ปารีชาติ วลัยเสถียร, กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักกองการสนับสนุนการวิจัย ๒๕๔๒), หน้า ๓๒.

สอดคล้องกับการสะสมทุนหรือการค้าระหว่างประเทศ บนความเชื่อดังกล่าวมักจะเกิดการพัฒนาแบบ “ก้าวกระโดด” เพราะประชาชนไม่สามารถสร้างความพร้อมตามแบบอย่างของนักพัฒนา และนักพัฒนาที่ไม่สามารถปรับตนเองให้มีความพร้อมที่จะสอดคล้องกับความพร้อมของประชาชนทำให้เกิดช่องว่างและปัญหาได้สำหรับการพัฒนาชุมชน (Community Development) เป็นกระบวนการซึ่งดำเนินไปโดยการประสานความพยายามของประชาชน และเจ้าหน้าที่เข้าด้วยกันเพื่อปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนให้ดีขึ้น เพื่อผสมผสานชุมชนเหล่านั้นเข้าเป็นส่วนหนึ่งของชาติ และสามารถช่วยให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าต่อไป องค์ประกอบที่สำคัญต่อการพัฒนาชุมชน คือการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเองเพื่อที่จะปรับปรุงความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยเขาจะต้องพึ่งตัวเองให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และควรจะต้องเป็นความริเริ่มของเขาเองด้วย และการจัดให้มีบริการทางเทคนิค และบริการอื่นๆในทางที่จะเร่งรัดให้เกิดความริเริ่มการช่วยตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุด การพัฒนาที่ยึดเอาหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เป็นหลักการที่ใช้ในงานพัฒนาชุมชนมานานแต่แนวคิดหลักการนี้ได้ถูกกระแสแห่งความคิดการพัฒนาที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะ กระแสความคิดที่มุ่งความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก เข้ามาบดบังจนละเลยการพัฒนาที่ยึดเอามนุษย์เป็นจุดกลางไปพัฒนาในแนวทางใหม่ที่ถูกต้องนั้นจะต้องถือประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโดยประชาชนต้องได้รับความรู้ มีความสำนึกในความเจริญก้าวหน้าที่จะเกิดขึ้น ประชาชนต้องมีอำนาจในการตัดสินใจที่จะเลือกการพัฒนาที่สนับสนุน และถือถือต่อการดำรงชีวิตของตนเอง และการพัฒนาจะต้องเป็นการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ จิตใจ สังคมและวัฒนธรรม โดยให้ประชาชนได้ใช้ศักยภาพที่ตนมีอยู่ในการร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้ไปสู่เป้าหมายที่ ประชาชนร่วมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นร่วมกันวางไว้ การพัฒนาอย่างนี้เรียกว่า “การพัฒนาที่ครบวงจร” ซึ่งจะนำท้องถิ่นไปสู่ความยั่งยืนและมั่นคงต่อไป

๒.๓. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ

๒.๓.๑. ความหมายของนโยบายสาธารณะ “คำว่านโยบายสาธารณะ” หรือ (Public Policy) มีความหมายที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน นักวิชาการในแต่ละสาขามีความเห็นเกี่ยวกับความหมายของนโยบายสาธารณะแตกต่างกันไป ดังนั้นจึงมีผู้ให้ความหมาย “นโยบาย” ไว้หลายแนวอาทิ

Dye ได้กล่าวไว้ว่า นโยบายสาธารณะ คือ อะไรก็ตามที่รัฐบาลตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ (Whatever Governments Choose to do or not to do.)^{๓๓}

Anderson ได้กล่าวไว้ว่า นโยบายสาธารณะหมายถึงการกระทำบางอย่างที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาหรือเกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยจะมีการนำไปปฏิบัติโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่างๆ (A Purposive Course of Action Followed by an-actor or set of Actors in Dealing With a Problem or Matter of Concern.)^{๓๔}

^{๓๓} Dya T.R., *Understanding public policy*, Englewood Cliffs, (NJ: Prentice – Hall, 1972), P 296.

^{๓๔} Anderson J.E., *Public policy making: An introduction*, (Boston: Hughton, 1990), P 8.

สมบัติ อารังญวงค์ ได้กล่าวไว้ว่านโยบายสาธารณะหมายถึงการกระทำต่างๆ ของรัฐบาล เพื่อตอบสนองต่อประเด็นทางการเมืองบางประการ (The Course of Action that Government taker in Response to some Political Issue.)^{๓๕}

ประชุม รอดประเสริฐ ได้กล่าวไว้ว่า นโยบายสาธารณะเป็นเรื่องของการจัดสรรคุณค่าและผลประโยชน์ต่างๆ อย่างเป็นทางการ (Authoritative Allocation of values)^{๓๖}

ทศพร ศิริสัมพันธ์ ได้กล่าวไว้ว่า นโยบายสาธารณะหมายถึงแผนงานและโครงการที่กำหนดขึ้น อันประกอบด้วย คุณค่า และการปฏิบัติต่างๆ (A projected Program of goals, Values and Practices.)^{๓๗}

SharKansky ได้กล่าวไว้ว่า นโยบายสาธารณะหมายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่รัฐบาลจัดทำขึ้น (Actions taken by Government.)^{๓๘}

อมร รักษาสัตย์ ได้กล่าวไว้ว่านโยบายสาธารณะ คือ ความคิดของรัฐบาลที่ว่าจะทำอะไรหรือไม่ อย่างไร เพียงใด เมื่อใด โดยน่าจะมืองค์ประกอบ ๓ ประการคือ

๑. การกำหนดเป้าหมายของสิ่งที่ต้องการกระทำ
๒. การกำหนดแนวทาง
๓. การกำหนดการสนับสนุน^{๓๙}

กุลธน ธนพงศธร ได้กล่าวไว้ว่า นโยบายสาธารณะ น่าจะหมายถึงแนวทางกว้างๆ ที่รัฐบาล (ไม่ว่าระดับใดก็ตาม) หนึ่งๆ ได้กำหนดขึ้นล่วงหน้าเพื่อเป็นหนทางขึ้นนำให้มีการกระทำต่างๆ เกิดขึ้นตามมา ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั่นเอง^{๔๐}

ศุภชัย ยาวะประภาษ ได้กล่าวไว้ว่า นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมที่ผ่านมาในอดีต กิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน และกิจกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต^{๔๑}

^{๓๕} สมบัติ อารังญวงค์, การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ, (กรุงเทพมหานคร, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๐), หน้า ๘.

^{๓๖} ประชุม รอดประเสริฐ, นโยบายและการวางแผน, หลักการและทฤษฎี, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ เนติกุลการพิมพ์, ๒๕๓๕), หน้า ๑๓.

^{๓๗} ทศพร ศิริสัมพันธ์, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๑๓.

^{๓๘} Sharkansky I, Policy analysis in political science, (Chicago: MarKham, 1970), P 2.

^{๓๙} อมร รักษาสัตย์, การพัฒนาโยบาย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๐), หน้า ๒.

^{๔๐} กุลธน ธนพงศธร, หลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๓๐), หน้า ๓.

^{๔๑} ศุภชัย ยาวะประภาษ, นโยบายสาธารณะ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓), หน้า ๒.

๒.๓.๒. ปัจจัยและองค์ประกอบของนโยบายสาธารณะ

สมบัติ อารังธัญวงศ์ อธิบายว่า ปัจจัยที่ใช้พิจารณาเพื่อกำหนดนโยบายสาธารณะสามารถจำแนกได้เป็น ๒ ประเภท คือ ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ดังต่อไปนี้

๑. ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน (Fundamental Factors) หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่ผู้มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายจะต้องคำนึงอยู่ตลอดเวลา เพราะหากไม่คำนึงแล้ว นโยบายที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ หรือเป็นนโยบายที่ขาดความถูกต้องสมบูรณ์ อันจะเป็นสาเหตุก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคและความยุ่งยากในการปฏิบัติให้นโยบายนั้นบรรลุเป้าหมาย ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการกำหนดนโยบายมีหลายชนิด ซึ่งอาจรวมเป็นกลุ่มที่สำคัญได้ ๓ กลุ่ม

- ๑.๑. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลประโยชน์
- ๑.๒. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้กำหนดนโยบาย
- ๑.๓. ปัจจัยที่เกี่ยวกับข้อมูลและเอกสารต่างๆ

๒. ปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (Environmental Factors) หมายถึง สิ่งแวดล้อมในสังคมที่ผู้กำหนดนโยบายจะต้องคำนึงถึง เพราะสิ่งแวดล้อมในสังคมมีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายเป็นอย่างมากทั้งโดยตรงและโดยอ้อม สิ่งแวดล้อมบางชนิดอยู่ไกลบางชนิดอยู่ใกล้ และอาจมีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน^{๔๒}

Sharkansky ได้จำแนกสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายออกเป็น ๓ ประเภท คือ วัฒนธรรมทางการเมือง นโยบายของรัฐและสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจำแนกออกได้ ๔ ประการ

- ๒.๑. ปัจจัยทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมือง
- ๒.๒. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ
- ๒.๓. ปัจจัยทางสังคม
- ๒.๔. ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์^{๔๓}

๒.๔. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๔.๑. ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายหรือนิยามไว้มากมาย อาจแตกต่างกันบ้างในการใช้สำนวนและรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้นแต่หลักการที่สำคัญยังคงคล้ายคลึงกัน สามารถพิจารณาได้ดังนี้

อุทัย หิรัญโต ได้กล่าวไว้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึงการปกครองซึ่งหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการ

^{๔๒} สมบัติ อารังธัญวงศ์, การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๐), หน้า ๖.

^{๔๓} Sharkansky I, *Policy analysis in political science*, (Chicago: Markham, 1970), P 78.

บริหารราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด^{๔๔}

ชวงค์ ฉายะบุตร ได้กล่าวไว้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วหน่วยงานของท้องถิ่นนั้นก็ย่อมเป็นหน่วยงานของประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นจำจึงต้องมีองค์กรเป็นของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของส่วนกลางโดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของส่วนกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจตน^{๔๕}

อุทัย หิรัญโต ได้กล่าวไว้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานมีการจัดเป็นองค์กร มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งมาทั้งหมดหรือบางส่วนทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมปราศจากการควบคุมของรัฐไม่ได้ เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น^{๔๖}

ตามที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและคำจำกัดความไว้นั้น สามารถสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลกลางได้ยินยอมมอบอำนาจและกระจายอำนาจบางส่วนหรือทั้งหมดไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการบริหารและปกครองตนเองเพื่อให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยใช้งบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเองแต่รัฐยังอาจสงวนอำนาจบางอย่างในการตัดสินใจไว้ เพราะฉะนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นการปกครองตนเองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ส่วนกลางทำหน้าที่เฉพาะมอบหมายอำนาจไว้ในขอบเขตที่กำหนดเท่านั้น

ความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถพิจารณาลักษณะองค์กรหรือหน่วยงานการปกครองตนเองของท้องถิ่นที่เห็นได้เด่นชัด ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ ๔ ประการดังนี้

๑. มีความเป็นอิสระอยู่ภายใต้ควบคุมของรัฐบาลในส่วนกลางน้อยมาก พนักงานท้องถิ่นย่อมอยู่ภายใต้กฎหมายข้อบังคับขององค์การบริหารบุคคลของท้องถิ่นพร้อมทั้งได้รับเงินเดือนจากงบประมาณขององค์การบริหารงานส่วนท้องถิ่น

๒. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลโดยเอกเทศ ตั้งขึ้นโดยกฎหมายแยกจากส่วนกลาง มีขอบเขตบริหารที่แน่นอนและมีคณะผู้บริหารที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น

๓. มีอำนาจอิสระในด้านการคลัง เช่น การจัดเก็บภาษีและการหารายได้อื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนการจัดทำงบประมาณของตน

^{๔๔} อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๑๒.

^{๔๕} ชวงค์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๓๙), หน้า ๑๘-๑๙.

^{๔๖} อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๒.

๔. มีอำนาจอิสระในการวางแผนนโยบายและการบริหารงานของตนเองไม่ต้องขอคำสั่งจากส่วนกลางก่อน ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเพียงแต่อำนาจหน้าที่ในการเสนอข้อแนะนำหรือให้คำปรึกษาโดยไม่มีอำนาจในการปฏิบัติด้วยแล้วก็ไม่ถือเป็นการกระจายอำนาจการปกครองอย่างแท้จริง

๒.๔.๒. วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร ได้กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลักหากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้ชุมชนต่างๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ก็สามารถมีรายได้มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

๒. เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีความกว้างใหญ่ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกันการรจัดบริการของรัฐแต่ฝ่ายเดียวอาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

๓. เพื่อความประหยัดโดยที่แต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันสภาพความเป็นอยู่ก็แตกต่างกันด้วย การจัดตั้งหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็นต้องให้อำนาจหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเก็บภาษีซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเป็นอันมากและแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้ครอบรอบ

๔. เพื่อให้หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากการปกครองระบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน การที่การปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปิดโอกาสให้แก่ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการส่งเสริมในการเรียนรู้ถึงกระบวนการการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี^{๔๗}

๒.๔.๒. แนวคิดสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ ได้กล่าวไว้ว่า หลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีแนวคิดสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งสามารถแบ่งย่อยออกเป็น ๓ ประการคือ^{๔๘}

๑. เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสเรียนรู้ ฝึกหัดปฏิบัติ และเข้าใจถึงการบริหารในระบอบประชาธิปไตยโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มิใช่เรียนเฉพาะแต่ทฤษฎี การเรียนรู้และการฝึกฝนดังกล่าวนี้ได้ใช้ในหน่วยงานการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เช่นนี้ถือได้ว่าการบริหาร

^{๔๗} ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๓๙), หน้า ๑๓.

^{๔๘} วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่นเปรียบเทียบ: อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๑), หน้า ๓๓-๓๔.

ส่วนท้องถิ่นเป็นโรงเรียนหรือสถานที่ฝึกหัดและปลูกฝังการเมืองและการบริหารตามหลักระบอบประชาธิปไตย

๒. เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นอันเป็นลักษณะของการกระจายอำนาจของการบริหารและการปกครองไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง

๓. เพื่อให้หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลในส่วนกลางเพื่อปฏิบัติงานในด้านการบริหารและการจัดการบริการสาธารณะบางส่วนเพื่อประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่นโดยการปฏิบัติงานดังกล่าวด้วยตนเอง

๒.๔.๓. หน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ชวงค์ ฉายะบุตร การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการที่เป็นอยู่ในบางประเทศ มีการพิจารณา ดังนี้^{๔๔}

๑. งานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน เช่น พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น โบราณสถานของท้องถิ่นตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรอื่นๆ นอกจากนั้นในด้านการอำนวยความสะดวกในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่น หน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบได้แก่ การจัดทำถนน สะพาน สะพานคนเดินข้ามสวนสาธารณะ สวนหย่อมและการกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น งานเหล่านี้เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของคนท้องถิ่นที่มารับบริการ จึงควรที่จะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการ

๒. งานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันภัย การรักษาความปลอดภัย (Protective Service) ได้แก่ งานตำรวจ งานดับเพลิง เป็นต้น

๓. งานเกี่ยวข้องกับสวัสดิการการสังคม (Social Welfare Service) งานนี้เป็นงานที่มีความสำคัญสำหรับคนในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องจัดให้มีขึ้นหรือต้องรับผิดชอบร่วมกับรัฐบาลเพื่อแก้ปัญหา เช่น การจัดให้มีหน่วยงานการบริการทางสาธารณสุขในท้องถิ่นเพื่อการบริการประชาชน การจัดให้มีศูนย์เยาวชน การจัดให้มีสถานสงเคราะห์เด็กคนชราและคนพิการรวมทั้งงานที่ให้ความบันเทิงแก่ประชาชนในชุมชน เช่น การจัดสวนสาธารณะสำหรับประชาชนหรือการจัดห้องสมุดสำหรับประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น

๔. งานเกี่ยวกับพาณิชย์ของท้องถิ่น (The trading commercial service) งานประเภทนี้ถือเป็นกิจการที่ให้บริการประชาชนซึ่งหากปล่อยให้เอกชนเข้าดำเนินการอาจไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องรับมาดำเนินการเอง กิจการเหล่านี้ได้แก่ การจัดตั้งสถานธนาอนุบาลหรือโรงรับจำนำ การจัดตลาด การจัดบริการเดินรถและบริการต่างๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นงานที่มีรายได้โดยสามารถเรียกค่าบริการจากประชาชนได้

ลักษณะการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นรับไปดำเนินการนั้น กระทำได้ใน ๒ ลักษณะ

^{๔๔} ชวงค์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๓๔), หน้า ๓๓.

๑. บัญญัติไว้ในกฎหมายหรือพระราชบัญญัติเป็นการทั่วไปทั้งนี้ก็เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือความคล้ายคลึงกัน เช่น การบัญญัติหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดให้เทศบาลทุกเทศบาลมีหน้าที่ซึ่งแบ่งออกเป็นหน้าที่บังคับให้กระทำและหน้าที่ให้เลือกกระทำได้

๒. บัญญัติไว้ในกฎหมายเป็นการเฉพาะเจาะจงแต่ละหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นในลักษณะนี้ รัฐบาลตรากฎหมายหรือพระราชบัญญัติจัดตั้งหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบขึ้นมาพร้อมๆ กับกฎหมายนั้น เช่น การตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ก็ได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ

๒.๕. ข้อมูลพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์

ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์

ตำบลประสงค์แต่เดิมเป็นชื่อของอำเภอประสงค์ ขึ้นกับเมืองไชยาเก่าต่อมาเมื่อ ร.ศ. ๑๒๘ ทางราชการได้ยุบอำเภอประสงค์ เป็นกิ่งอำเภอ เรียกกิ่งอำเภอประสงค์ขึ้นกับเมืองไชยาตามเดิม ต่อมาพ.ศ. ๒๔๖๒ ทางราชการได้ยุบกิ่งอำเภอประสงค์อีก ส่วนตำบลต่างๆ ที่อยู่ในเขตปกครองให้โอนไปขึ้นกับเมืองไชยา หลังจากกิ่งอำเภอประสงค์ได้ถูกยุบเลิกไปเป็นเวลา ๒๙ ปี การขยายตัวของประชากรก็เพิ่มมากขึ้นทางราชการจึงได้รวบรวมตำบลต่างๆ ๕ ตำบล คือ ตำบลท่าชนะ ตำบลประสงค์ ตำบลวัง ตำบลคันธูลี ตำบลสมอทอง ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอ เรียกว่าอำเภอท่าชนะ ตำบลประสงค์มีฐานะเป็นตำบลประสงค์ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๙๑ มีจำนวนหมู่บ้าน ๕ หมู่บ้าน แต่ปัจจุบันนี้มีประชากรของตำบลได้เพิ่มขึ้นมากมาย ซึ่งการเพิ่มของประชากรในเขตตำบลนี้เพิ่มขึ้นโดย ๒ วิธีคือ

๑. เพิ่มโดยการเข้ามาหางานทำของแรงงานจากภาคอีสานที่เข้ามาประกอบอาชีพรับจ้าง

๒. เพิ่มโดยประชากรของต่างท้องถิ่น ต่างจังหวัดเข้าจับจองพื้นที่ทำมาหากิน แล้วตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขต ตำบลประสงค์

ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะที่ตั้ง อาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์

องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ตั้งอยู่ที่เลขที่ ๒๓๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มเชิงเขา โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อบต.สมอทอง และอบต.คลองพา

ทิศใต้ ติดต่อกับ อบต.ป่าเว อำเภอไชยา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อบต.วัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อบต.ปากหมาก อำเภอไชยา และอำเภอเกาะเปอร์

จังหวัดระนอง

ข้อมูลเกี่ยวกับเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์

องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ มีพื้นที่โดยประมาณ ๔๗๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๘๖,๘๗๕ ไร่ แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๒๖ หมู่บ้าน

๒.๖. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กฤษฎาภรณ์ ยุงทอง ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาจัว อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาจัว ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในองค์ประกอบแต่ละด้านพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด และน้อยที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้ ๑) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากที่สุด คือ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการ และน้อยที่สุด คือ เทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแผน/โครงการของชุมชนต่อที่ประชุมประชาคม ๒) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มากที่สุด คือ การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามโครงการ/กิจกรรมของเทศบาลไปดำเนินการ และน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนเงิน วัสดุ อุปกรณ์ แรงงานแก่เทศบาลในการพัฒนา ๓) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ มากที่สุด คือ เทศบาลได้จัดทำโครงการ/กิจกรรม ที่เกี่ยวกับงานด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน เช่น การส่งเสริมการฝึกหัดอาชีพ และน้อยที่สุด คือ เทศบาลได้จัดทำโครงการ/กิจกรรม ที่เกี่ยวกับงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ให้กับประชาชน และ ๔) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มากที่สุด คือ เทศบาลได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเทศบาล และน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ^{๕๐}

ณัฐยาณี บุญทองคำ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประเด็นที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดและน้อยที่สุดในแต่ละด้าน มีดังนี้ ๑) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากที่สุด คือ การร่วมประชุมเมื่อมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยส่วนรวม และน้อยที่สุด คือ การร่วมคิดเพื่อกำหนดหลักการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่น ๒) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มากที่สุด คือ การร่วมประชาคมในการจัดทำร่างแผนพัฒนาตำบล และน้อยที่สุด คือ การร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ๓) การมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์ มากที่สุด คือ การร่วมผลักดันโครงการตามแผนพัฒนาหรือโครงการจำเป็นเร่งด่วน จากแผนพัฒนาไป

^{๕๐} กฤษฎาภรณ์ ยุงทอง. รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาจัว อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์: กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบล นาจัว. เพชรบูรณ์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, บทความย่อ

ทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และน้อยที่สุด คือ การได้รับผลประโยชน์จากโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาตำบล และ ๔) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มากที่สุด คือ การรับทราบการสรุปผลการดำเนินงาน การประเมินผลการพัฒนา และน้อยที่สุด คือ การร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาตำบล โดยประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ และ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๕๑}

มุฮัมหมัด โละซี ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา โดยจากการ สัมภาษณ์ประชาชนในเขตพื้นที่ เพื่อศึกษาถึงรูปแบบหรือวิธีการจัดประชุมประชาคมของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชน สอดคล้องกับความเป็นจริงมากที่สุดกับประเด็นการพัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ความต้องการของชุมชน และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนสามปี รวมทั้งให้การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสอดคล้อง กับแผนพัฒนาอำเภอและจังหวัด โดยให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นในเขตตำบล เพื่อ กำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การ พัฒนาอำเภอ และจังหวัดใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การ พัฒนาขององค์กรปกครองส่วนตำบล^{๕๒}

นรา ศรีวงษา และจิรวัดน์ เจริญสุข ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่างโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วม ค้นหาปัญหาความต้องการ ด้านการมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาความต้องการ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลตามลำดับ โดยประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

^{๕๑} ณีญาณี บุญทองคำ. รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, บทความย่อ

^{๕๒} มุฮัมหมัด โละซี. รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา. ยะลา: องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา, บทความย่อ

ระยะเวลาการอยู่อาศัย และการรับรู้ข่าวสารต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน^{๕๓}

จำเนียร จันทร์ผลึก ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาชัยสนของประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาชัยสนโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วม พบว่า เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และตำแหน่งทางราชการ/สังคม มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ ในขณะที่แหล่งรับรู้ข้อมูลข่าวสารและอาชีพไม่มีความแตกต่างกันในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี^{๕๔}

^{๕๓} นรา ศรีวงษา และจิรวัดน์ เจริญสุข. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอพนมไพร จังหวัด ร้อยเอ็ด. วารสารการเมืองการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๕๗, หน้า ๒๙๖-๓๑๓.

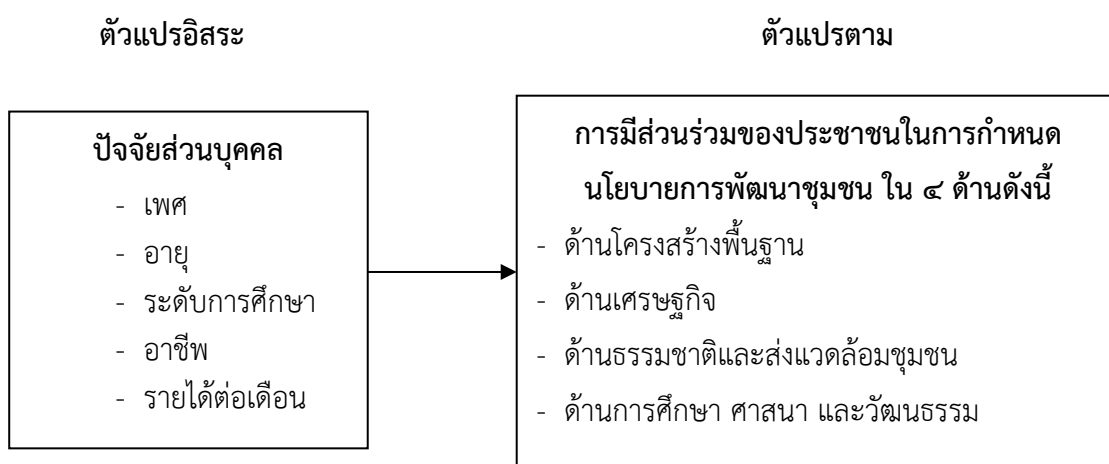
^{๕๔} จำเนียร จันทร์ผลึก. การมีส่วนร่วมของประชาชนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา. พ.ศ. ๒๕๕๗, บทคัดย่อ

๒.๗ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ รวมถึงทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ จากหลักการแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้มีรายละเอียดดังนี้

๑. ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

๒. ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการบริหารงาน/โครงการด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน

แผนภาพที่ ๒.๑ แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภอนาทน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ โดยสุ่มแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดดังนี้

๓.๑.๑. ประชากร (Population) ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลประแสงค์ จำนวน ๙,๕๘๕ คน^๑

๓.๑.๒. กลุ่มตัวอย่าง ของการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลประแสงค์ จำนวน ๙,๕๘๕ คน และการคัดเลือกตัวอย่างที่หน่วยตัวอย่างในประชากรมีโอกาสในการถูกคัดเลือกเท่าๆกันโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จากการเทียบตารางสำเร็จรูป (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๖๙ คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นจากการศึกษา เอกสารงานวิจัย และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายพัฒนาชุมชน มีจำนวน ๒ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

^๑ องค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภอนาทน จังหวัดสุราษฎร์ธานี แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประจำปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔, ตามทะเบียนราษฎร (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙)

ตอนที่ ๒ แบบสำรวจการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายพัฒนาชุมชน ๓ ด้าน ซึ่งคำถามจะเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย ให้ประชาชนเลือกตอบตามลักษณะในข้อคำถาม โดยมีคำตอบให้เลือก ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน มีการให้คะแนนดังนี้

คะแนน ๕	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
คะแนน ๔	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
คะแนน ๓	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนน ๒	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
คะแนน ๑	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนเมื่อรวมคะแนนของแต่ละคน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ - ๕.๐๐	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๕๐	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๕๐	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ - ๒.๕๐	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๕๐	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ^๒

๓.๓ วิธีการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

๓.๓.๑ ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี และหลักการต่างๆ จากเอกสารวิจัย วิทยานิพนธ์ เพื่อหาแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๓.๓.๒ นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบสำนวน ภาษา ความครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสมของแบบสอบถาม พิจารณาความเที่ยงตรงเนื้อหา (Content validity) ปรับปรุงแก้ไขภาษา และคำถามให้ชัดเจนเข้าใจง่ายสำหรับแบบสอบถาม

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
	$\sum R$	คือ	ผลรวมของคะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด
	N	คือ	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

๓.๓.๓ นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงเนื้อหาและภาษา ไปทดลอง (Try-out) เพื่อหาค่าจำแนก และความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-co efficiency) ของคอนบาช (Cronbach)^๓ กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งไม่ใช่กลุ่มประชากรที่จะศึกษา จำนวน ๓๐ คน

^๒ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: เพ็ญฟ้า, ๒๕๔๔), หน้า ๑๒๓

สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-co efficiency)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	คือ	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	คือ	ความแปรปรวนของแบบทดสอบรายข้อ
	S_t^2	คือ	ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งหมด

๓.๓.๔ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบล ประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๒ ผู้วิจัยเป็นผู้แจกและติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

๓.๔.๓ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยนำไปดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

๓.๕. สถิติที่ใช้ในการวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่างๆ ดังนี้

๓.๕.๑ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent)

๓.๕.๒ ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชน ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

๓.๕.๒.๑ สูตรการหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับข้อมูลทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

๓.๕.๒.๒ สูตรการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$SD = \frac{\sqrt{\sum f(x - \bar{x})^2}}{N}$$

เมื่อ	SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	แทน	จำนวนคู่ทั้งหมด
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มข้อมูล
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

๓.๕.๓ การทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีทัศนคติต่อนักการเมืองแตกต่างกัน การเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร ๒ ตัว ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร ๓ ตัวขึ้นไปใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และถ้าพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของ (Scheffe' post hoc comparison)

๓.๕.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยโปรแกรมสำเร็จรูปของวินโดว

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังข์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยได้เสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ทางสถิติต่อไปนี้

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน t - distribution เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ๒ กลุ่ม

F แทน F- distribution เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า ๒ กลุ่ม

SS แทน ค่าแทนผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)

MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)

Df แทน ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)

P-value แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติ

* แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๒ ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย นำเสนอในรูปตารางแสดงจำนวนและค่าสถิติต่างๆ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น ๕ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน

ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๑๗๒	๔๖.๖๑
หญิง	๑๙๗	๖๑.๓๙
รวม	๓๖๙	๑๐๐.๐๐
๒. อายุ		
๑๘ - ๓๕ ปี	๑๓๕	๓๖.๕๙
๓๖ - ๖๐ ปี	๑๘๑	๔๙.๐๕
๖๑ ปีขึ้นไป	๕๓	๑๔.๓๖
รวม	๓๖๙	๑๐๐.๐๐
๓. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๓๖	๖๓.๙๖
ปริญญาตรี	๑๑๐	๒๙.๘๑
สูงกว่าปริญญาตรี	๒๓	๖.๒๓
รวม	๓๖๙	๑๐๐.๐๐
๔. อาชีพ		
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๘๑	๒๑.๙๕
เกษตรกรกรรม	๑๗๔	๔๗.๑๖
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๙๑	๒๔.๖๖
รับจ้าง	๒๓	๖.๒๓
รวม	๓๖๙	๑๐๐.๐๐
๕. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๑๑	๒.๙๘
๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๘๐	๒๑.๖๘
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๑๗	๓๑.๗๑
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๖๑	๔๓.๖๓
รวม	๓๖๙	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๓๙ และเป็นเพศชาย มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๖๑

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๓๖ - ๖๐ ปี จำนวนทั้งสิ้น ๑๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๐๕ รองลงมามีอายุ ๑๘ - ๓๕ ปี จำนวนทั้งสิ้น ๑๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๙ และน้อยที่สุดมีอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๖

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น ๒๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๙๖ รองลงมามีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๘๑ และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๓

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง จำนวนทั้งสิ้น ๑๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑๖ รองลงมามีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวนทั้งสิ้น ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๖ และน้อยที่สุดมีอาชีพรับจ้าง จำนวนทั้งสิ้น ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๓

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น ๑๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๖๓ รองลงมามีรายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๑ และน้อยที่สุดมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาทจำนวนทั้งสิ้น ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๘

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์

ตารางที่ ๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๓.๑๙	๐.๘๒	ปานกลาง
๒. ด้านเศรษฐกิจ	๓.๔๑	๐.๖๓	ปานกลาง
๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน	๒.๗๘	๑.๐๙	ปานกลาง
๔. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๓.๐๑	๑.๐๔	ปานกลาง
รวม	๓.๑๐	๐.๘๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๐$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๔๑$) รองลงมาได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๓.๑๙$) และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๐๑$) ส่วนด้านด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๗๘$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. อบต. ได้จัดสถานที่ให้ท่านได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๓.๔๐	๐.๘๖	ปานกลาง
๒. อบต. ได้เปิดโอกาสให้ท่านเข้าร่วมการประชุมหรืออบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๓.๓๖	๐.๙๓	ปานกลาง
๓. อบต. ได้อำนวยความสะดวกให้ท่านในการเข้าร่วมรับฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๓.๐๔	๐.๙๐	ปานกลาง
๔. ท่านได้รับข่าวสารด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือ กิจกรรมการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่เกิดขึ้นในเขต อบต.	๓.๒๗	๐.๗๖	ปานกลาง
๕. เมื่อเกิดปัญหาการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานขึ้นในชุมชนของท่าน อบต. ได้เปิดโอกาสให้ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน	๒.๘๙	๑.๐๔	ปานกลาง
รวม	๓.๑๙	๐.๘๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๙$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า อบต. ได้จัดสถานที่ให้ท่านได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๔๐$) รองลงมา ได้แก่ ในฐานะที่ท่านเป็นประชาชนในชุมชน อบต. ได้เปิดโอกาสให้ท่านเข้าร่วมการประชุมหรืออบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๓.๓๖$) และอบต. ได้อำนวยความสะดวกให้ท่านในการเข้าร่วมรับฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๓.๐๔$) ส่วนเมื่อเกิดปัญหาการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานขึ้นในชุมชนของท่าน อบต. ได้เปิดโอกาสให้ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๘๙$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ประชาชนมีส่วนร่วม	๓.๕๔	๐.๗๙	มาก
๒. อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	๓.๔๖	๐.๗๓	ปานกลาง
๓. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ที่อบต. จัดขึ้นเช่น การจัดสถานที่ให้ประชาชนเข้ามาร่วมฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม	๓.๓๒	๐.๘๑	ปานกลาง
๔. อบต. มีความพร้อมรับกับสถานการณ์ปัญหาเศรษฐกิจ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น	๓.๒๘	๑.๐๑	ปานกลาง
๕. อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ประชาชนมีส่วนร่วม	๓.๔๘	๐.๗๓	ปานกลาง
รวม	๓.๔๑	๐.๖๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๑$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ประชาชนมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๕๔$) รองลงมาได้แก่ อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ประชาชนมีส่วนร่วม ($\bar{X} = ๓.๔๘$) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ที่อบต. จัดขึ้นเช่น การจัดสถานที่ให้ประชาชนเข้ามาร่วมฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม ($\bar{X} = ๓.๔๘$) ส่วน อบต. มีความพร้อมรับกับสถานการณ์ปัญหาเศรษฐกิจ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๓.๒๘$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. อบต. ได้บริการข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน	๓.๐๘	๑.๑๖	ปานกลาง
๒. อบต. ได้เปิดโอกาสให้ท่านเป็นสมาชิกในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน เช่น โครงการปลูกป่าชุมชนฯ	๒.๘๓	๑.๑๒	ปานกลาง
๓. อบต. ได้เปิดโอกาสให้ท่านเป็นสมาชิกในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน เช่น โครงการปลูกป่าชุมชนฯ	๒.๘๒	๑.๓๕	ปานกลาง
๔. อบต. ได้จัดให้มีการอบรม หรือร่วมปฏิบัติงานในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน	๒.๓๓	๑.๒๖	น้อย
๕. เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน เช่น การตัดไม้ทำลายป่าฯ อบต. ได้เปิดโอกาสให้ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ	๒.๘๖	๑.๑๖	ปานกลาง
รวม	๒.๗๘	๑.๐๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๗๘$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า อบต. ได้บริการข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๐๘$) รองลงมา ได้แก่เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน เช่น การตัดไม้ทำลายป่าฯ อบต. ได้เปิดโอกาสให้ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ($\bar{X} = ๒.๘๖$) และอบต. ได้เปิดโอกาสให้ท่านเป็นสมาชิกในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน เช่น โครงการปลูกป่าชุมชนฯ ($\bar{X} = ๒.๘๓$) อบต. ได้จัดให้มีการอบรม หรือร่วมปฏิบัติงานในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๓๓$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ติดตามการบริหารงานของคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองท้องถิ่น	๒.๙๕	๑.๑๙	ปานกลาง
๒. ติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นในกิจกรรมต่างๆ	๒.๙๙	๑.๑๒	ปานกลาง
๓. ร่วมลงชื่อถอดถอนผู้บริหาร/สมาชิกสภาองค์กรปกครองท้องถิ่นในกรณีบริหารงานผิดพลาด	๒.๙๕	๑.๑๖	ปานกลาง
๔. ส่งหนังสือร้องเรียนการทำงานของผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นในกรณีบริหารงานผิดพลาด	๒.๘๙	๑.๒๓	ปานกลาง
๕. การแสดงความคิดเห็นหรือพิจารณาข้อดีข้อเสียการบริหารงาน	๓.๒๕	๐.๙๗	ปานกลาง
รวม	๓.๐๑	๑.๐๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การแสดงความคิดเห็นหรือพิจารณาข้อดีข้อเสียการบริหารงาน รองลงมา ได้แก่ ติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นในกิจกรรมต่างๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ส่งหนังสือร้องเรียนการทำงานของผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นในกรณีบริหารงานผิดพลาดตามลำดับ

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด นโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ประสงค์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม					
	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๓.๒๐	๐.๘๘	ปานกลาง	๓.๑๙	๐.๗๗	ปานกลาง
๒. ด้านเศรษฐกิจ	๓.๔๐	๐.๖๗	ปานกลาง	๓.๔๒	๐.๕๙	ปานกลาง
๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน	๒.๙๙	๑.๑๒	ปานกลาง	๒.๖๐	๑.๐๓	ปานกลาง
๔. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๓.๑๗	๑.๐๘	ปานกลาง	๒.๘๗	๐.๙๘	ปานกลาง
รวม	๓.๑๙	๐.๘๗	ปานกลาง	๓.๐๒	๐.๗๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ จำแนกตามเพศโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน เพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๙$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชาย พบว่าด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๔๐$) รองลงมาได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๓.๒๐$) และด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๑๗$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๙๙$) ตามลำดับ

เพศหญิง พบว่า ด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๔๒$) รองลงมา ได้แก่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๓.๑๙$) และด้านการศึกษา และวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๒.๘๗$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๖๐$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม								
	๑๘ - ๓๕ ปี			๓๖ - ๖๐ ปี			๖๑ ปีขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๓.๑๖	๐.๗๙	ปานกลาง	๓.๒๑	๐.๘๓	ปานกลาง	๓.๒๑	๐.๘๘	ปานกลาง
๒. ด้านเศรษฐกิจ	๓.๓๘	๐.๕๕	ปานกลาง	๓.๔๐	๐.๖๘	ปานกลาง	๓.๖๑	๐.๖๔	มาก
๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน	๒.๘๙	๑.๐๕	ปานกลาง	๒.๗๓	๑.๑๒	ปานกลาง	๒.๖๘	๑.๑๑	ปานกลาง
๔. ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	๓.๒๑	๐.๙๒	ปานกลาง	๒.๘๕	๑.๐๘	ปานกลาง	๓.๐๑	๑.๐๘	ปานกลาง
รวม	๓.๑๖	๐.๗๘	ปานกลาง	๓.๐๕	๐.๘๗	ปานกลาง	๓.๑๓	๐.๘๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อายุ ๑๘ - ๓๕ ปี อายุ ๓๖ - ๖๐ ปี และอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๖$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อายุ ๑๘ - ๓๕ ปี พบว่า ด้านด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๓๘$) รองลงมาได้แก่ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๒๑$) และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๓.๑๖$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๘๙$) ตามลำดับ

อายุ ๓๖ - ๖๐ ปี พบว่า ด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๔๐$) รองลงมาได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๓.๒๑$) และด้านการศึกษา และวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๒.๘๕$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๗๓$) ตามลำดับ

อายุ ๖๑ ปีขึ้นไป พบว่า ด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๖๑$) รองลงมา ได้แก่ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๓.๒๑$) และด้านการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๐๑$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๓.๑๙$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม								
	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๒.๙๘	๐.๘๑	ปานกลาง	๓.๓๐	๐.๘๑	ปานกลาง	๓.๕๔	๐.๗๕	มาก
๒. ด้านเศรษฐกิจ	๓.๔๖	๐.๔๘	ปานกลาง	๓.๓๕	๐.๗๔	ปานกลาง	๓.๕๕	๐.๖๑	มาก
๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน	๒.๘๐	๑.๐๔	ปานกลาง	๒.๗๑	๑.๑๒	ปานกลาง	๓.๑๔	๑.๑๓	ปานกลาง
๔. ด้านการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	๒.๙๒	๑.๐๗	ปานกลาง	๒.๙๙	๐.๙๘	ปานกลาง	๓.๔๕	๑.๑๓	ปานกลาง
รวม	๓.๐๔	๐.๗๙	ปานกลาง	๓.๐๙	๐.๘๖	ปานกลาง	๓.๔๒	๐.๘๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๒$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี พบว่า ด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๔๖$) รองลงมา ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๒.๙๘$) และด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๒.๙๒$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๘๐$) ตามลำดับ

ระดับการศึกษาปริญญาตรี พบว่า ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๓๕$) รองลงมา ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๓.๓๐$) และด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่มี ($\bar{X} = ๒.๙๙$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๗๑$) ตามลำดับ

ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๕๕$) รองลงมา ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๓.๕๔$) และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๑๔$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ($\bar{X} = ๓.๑๔$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังข์ จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม											
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย			เกษตรกรรม			รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ			รับจ้าง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๒.๙๕	๐.๘๒	ปานกลาง	๒.๙๙	๐.๘๓	ปานกลาง	๓.๖๗	๐.๖๑	มาก	๓.๗๑	๐.๓๑	มาก
๒. ด้านเศรษฐกิจ	๓.๑๐	๐.๖๖	ปานกลาง	๓.๔๔	๐.๖๕	ปานกลาง	๓.๖๖	๐.๕๒	มาก	๓.๓๘	๐.๒๒	ปานกลาง
๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน	๒.๕๑	๑.๑๙	น้อย	๒.๗๐	๐.๙๙	ปานกลาง	๓.๑๕	๑.๒๐	ปานกลาง	๒.๙๘	๐.๔๑	ปานกลาง
๔. ด้านการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	๒.๕๕	๐.๙๗	ปานกลาง	๒.๙๔	๑.๐๓	ปานกลาง	๓.๕๒	๑.๐๓	มาก	๓.๑๐	๐.๑๐	ปานกลาง
รวม	๒.๗๘	๐.๘๘	ปานกลาง	๓.๐๑	๐.๘๐	ปานกลาง	๓.๕๐	๐.๘๐	ปานกลาง	๓.๒๙	๐.๐๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย อาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพรับจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๕๐$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย พบว่า ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๑๐$) รองลงมา ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๒.๙๕$) และด้านการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ($\bar{X} = ๒.๕๕$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๕๑$) ตามลำดับ

อาชีพเกษตรกรรม พบว่า ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๔๔$) รองลงมา ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๒.๙๙$) และด้านการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ($\bar{X} = ๒.๙๔$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๗๐$) ตามลำดับ

อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๖๗$) รองลงมา ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = ๓.๖๖$) และ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๕๒$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๓.๑๕$) ตามลำดับ อาชีพรับจ้าง พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๗๑$) รองลงมา ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = ๓.๓๘$) และ ด้านการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๑๐$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๙๘$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังข์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม											
	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท			๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท			๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐			๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๔.๖๐	๐.๐๐	มากที่สุด	๓.๑๑	๐.๗๔	ปานกลาง	๓.๑๘	๐.๗๙	ปานกลาง	๓.๑๕	๐.๘๓	ปานกลาง
๒. ด้านเศรษฐกิจ	๔.๔๔	๐.๒๘	มาก	๓.๐๗	๐.๗๗	ปานกลาง	๓.๓๙	๐.๔๘	ปานกลาง	๓.๕๔	๐.๕๕	มาก
๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน	๔.๘๐	๐.๐๐	มากที่สุด	๒.๘๓	๑.๑๓	ปานกลาง	๒.๖๓	๐.๙๑	ปานกลาง	๒.๗๓	๑.๑๐	ปานกลาง
๔. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๔.๒๐	๐.๐๐	มาก	๒.๘๗	๐.๘๘	ปานกลาง	๒.๘๑	๑.๐๑	ปานกลาง	๓.๑๓	๑.๑๐	ปานกลาง
รวม	๔.๕๑	๐.๐๗	มาก	๒.๙๗	๐.๘๖	ปานกลาง	๓.๐๐	๐.๗๖	ปานกลาง	๓.๑๔	๐.๘๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท รายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท และรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๔.๕๑$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๘๐$) รองลงมา ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๔.๖๐$) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = ๔.๔๔$) ส่วนด้านการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๔.๒๐$) ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๑๑$) รองลงมา ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = ๓.๐๗$) และ ด้านการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ($\bar{X} = ๒.๘๗$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๘๓$) ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๓๔$) รองลงมา ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๓.๑๘$) และด้านการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ($\bar{X} = ๒.๘๑$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๒.๖๓$) ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป พบว่า ด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๕๔$) รองลงมา ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = ๓.๑๕$) และด้านการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๑๓$) ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด($\bar{X} = ๒.๗๓$) ตามลำดับ

ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย
การพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ที่มีเพศ อายุ
ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
กำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ จำแนก
ตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๗๒	๓.๑๙	๐.๘๗	ปานกลาง
หญิง	๑๙๗	๓.๐๒	๐.๗๙	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๑๐	๐.๘๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนา
ชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน เพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๐$)

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย
พัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๗๒	๓.๑๙	๐.๘๗	๑.๙๘๖*	๐.๐๔๘
หญิง	๑๙๗	๓.๐๒	๐.๗๙		

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
กำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

โดยเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๗๒	๓.๒๐	๐.๘๘	ปานกลาง
หญิง	๑๙๗	๓.๑๙	๐.๗๗	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๑๙	๐.๘๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐานเพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๙$)

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	\bar{X}	S.D	t	Sig
ชาย	๑๗๒	๓.๒๐	๐.๘๘	๐.๑๔๐	๐.๘๘๘
หญิง	๑๙๗	๓.๑๙	๐.๗๗		

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๗๒	๓.๔๐	๐.๖๗	ปานกลาง
หญิง	๑๙๗	๓.๔๒	๐.๕๙	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๔๑	๐.๖๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ เพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๑$)

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	\bar{X}	S.D	t	Sig
ชาย	๑๗๒	๓.๔๐	๐.๖๗	-๐.๒๘๔	๐.๗๗๗
หญิง	๑๙๗	๓.๔๒	๐.๕๙		

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๗๒	๒.๙๙	๑.๑๒	ปานกลาง
หญิง	๑๙๗	๒.๖๐	๑.๐๓	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๒.๗๘	๑.๐๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน เพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๗๘$)

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	\bar{X}	S.D	t	Sig
ชาย	๑๗๒	๒.๙๙	๑.๑๒	๓.๕๒๐	๐.๐๐๐
หญิง	๑๙๗	๒.๖๐	๑.๐๓		

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

โดยเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของชุมชนมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๗๒	๓.๑๗	๑.๐๘	ปานกลาง
หญิง	๑๙๗	๒.๘๗	๐.๙๘	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๐๑	๑.๐๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๑$)

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	\bar{X}	S.D	t	Sig
ชาย	๑๗๒	๓.๑๗	๑.๐๘	๒.๘๐๘	๐.๐๐๕
หญิง	๑๙๗	๒.๘๗	๐.๙๘		

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ โดยเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรมมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๓๕ ปี	๑๓๕	๓.๑๖	๐.๗๘	ปานกลาง
๓๖ - ๖๐ ปี	๑๘๑	๓.๐๕	๐.๘๗	ปานกลาง
๖๑ ปีขึ้นไป	๕๓	๓.๑๑	๐.๘๕	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๑๐	๐.๘๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อายุ ๑๘ - ๓๕ ปี อายุ ๓๖ - ๖๐ ปี และอายุ ๖๑ ปีขึ้นไปอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๐$)

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๙๕๖	๒	๐.๔๗๘	๐.๖๘๕	๐.๕๐๕
ภายในกลุ่ม	๒๕๕.๓๔๒	๓๗๔	๐.๖๘๘		
รวม	๒๕๖.๒๙๘	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๓๕ ปี	๑๓๕	๓.๑๖	๐.๗๙	ปานกลาง
๓๖ - ๖๐ ปี	๑๘๑	๓.๒๑	๐.๘๓	ปานกลาง
๖๑ ปีขึ้นไป	๕๓	๓.๒๑	๐.๘๘	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๑๙	๐.๘๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อายุ ๑๘ - ๓๕ ปี อายุ ๓๖ - ๖๐ ปี และอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๙$)

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๔๕	๒	๐.๑๒๒	๐.๑๘๑	๐.๘๓๕
ภายในกลุ่ม	๒๔๗.๖๕๔	๓๗๔	๐.๖๖๗		
รวม	๒๔๗.๘๙๙	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๓๕ ปี	๑๓๕	๓.๓๘	๐.๕๕	ปานกลาง
๓๖ - ๖๐ ปี	๑๘๑	๓.๔๐	๐.๖๘	ปานกลาง
๖๑ ปีขึ้นไป	๕๓	๓.๖๑	๐.๖๔	มาก
รวม	๓๖๙	๓.๔๑	๐.๖๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ อายุ ๑๘ - ๓๕ ปี และอายุ ๓๖ - ๖๐ ปี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๘๙๒	๒	๐.๔๔๖	๑.๑๒๓	๐.๓๒๖
ภายในกลุ่ม	๑๔๕.๓๐๙	๓๗๔	๐.๓๙๗		
รวม	๑๔๖.๒๐๑	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๓๕ ปี	๑๓๕	๒.๘๙	๑.๐๕	ปานกลาง
๓๖ - ๖๐ ปี	๑๘๑	๒.๗๓	๑.๑๒	ปานกลาง
๖๑ ปีขึ้นไป	๕๓	๒.๖๘	๑.๑๑	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๒.๗๘	๑.๐๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่ามีมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน อายุ ๑๘ - ๓๕ ปี อายุ ๓๖ - ๖๐ ปี และอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๗๘$)

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒.๖๑๐	๒	๑.๓๐๕	๑.๑๐๐	๐.๓๓๔
ภายในกลุ่ม	๔๓๔.๑๗๓	๓๗๔	๑.๑๘๖		
รวม	๔๓๖.๗๘๓	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๘ - ๓๕ ปี	๑๓๕	๓.๒๑	๐.๙๓	ปานกลาง
๓๖ - ๖๐ ปี	๑๘๑	๒.๘๕	๑.๐๘	ปานกลาง
๖๑ ปีขึ้นไป	๕๓	๓.๐๑	๑.๐๘	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๐๑	๑.๐๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อายุ ๑๘ - ๓๕ ปี อายุ ๓๖ - ๖๐ ปี และอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๑$)

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๑๐๐	๒	๕.๐๕๐	๔.๗๘๒	๐.๐๐๙
ภายในกลุ่ม	๓๘๖.๕๒๕	๓๗๔	๑.๐๕๖		
รวม	๓๙๖.๖๒๕	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้าน การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	\bar{X}	๓๖ - ๖๐ ปี	๖๑ ปีขึ้นไป	๑๘ - ๓๕ ปี
		๒.๘๕	๓.๐๑	๓.๒๑
๓๖ - ๖๐ ปี	๒.๘๕	-	๐.๑๖	๐.๓๖*
๖๑ ปีขึ้นไป	๓.๐๑	-	-	๐.๒๐
๑๘ - ๓๕ ปี	๓.๒๑	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วน ร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุ ๑๘ - ๓๕ ปี มีส่วน ร่วมในการบริหารงาน มากกว่ากลุ่มอายุ ๓๖ - ๖๐ ปี

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ กำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ จำแนกตาม ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๔๙	๓.๐๔	๐.๗๙	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๑๘๕	๓.๐๙	๐.๘๖	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๕	๓.๔๒	๐.๘๓	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๑๐	๐.๘๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๓ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับ การศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๐$)

ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	๔.๑๒๒	๒	๒.๐๖๑	๒.๙๙๑	๐.๐๕๑
ภายในกลุ่ม	๒๕๒.๑๗๕	๓๗๔	๐.๖๘๙		
รวม	๒๕๖.๒๙๗	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๓๔ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๔๙	๒.๙๘	๐.๘๑	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๑๘๕	๓.๓๐	๐.๘๑	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๕	๓.๕๔	๐.๗๕	มาก
รวม	๓๖๙	๓.๑๙	๐.๘๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๕ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาตรีอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๕๙๐	๒	๖.๒๙๕	๙.๗๙๑	๐.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๒๓๕.๓๐๙	๓๗๔	๐.๖๔๓		
รวม	๒๔๗.๘๙๙	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๓๖ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๒.๙๘	๓.๓๐	๓.๕๔
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒.๙๘	-	๐.๓๒*	๐.๕๖*
ปริญญาตรี	๓.๓๐	-	-	๐.๒๔
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๕๔	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๓๗ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีระดับการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรี และกลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมากกว่า กลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๔๙	๓.๔๖	๐.๔๘	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๑๘๕	๓.๓๕	๐.๗๔	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๕	๓.๕๕	๐.๖๑	มาก
รวม	๓๖๙	๓.๔๑	๐.๖๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาตรีอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	๑.๗๓๖	๒	๐.๘๖๘	๒.๑๙๙	๐.๑๑๒
ภายในกลุ่ม	๑๔๔.๔๖๕	๓๗๔	๐.๓๘๕		
รวม	๑๔๖.๒๐๑	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๓๙ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๔๙	๒.๘๐	๑.๐๔	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๑๘๕	๒.๗๑	๑.๑๒	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๕	๓.๑๔	๑.๑๓	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๒.๗๘	๑.๐๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๗๘$)

ตารางที่ ๔.๔๑ แสดงผลการเปรียบเทียบมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	๕.๔๘๒	๒	๒.๗๔๑	๒.๓๒๖	๐.๐๙๙
ภายในกลุ่ม	๔๓๑.๓๐๐	๓๗๔	๑.๑๗๘		
รวม	๔๓๖.๗๘๒	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๔๑ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๔๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๔๙	๒.๙๒	๑.๐๗	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๑๘๕	๒.๙๙	๐.๙๘	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๕	๓.๔๕	๑.๑๓	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๐๑	๑.๐๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๒ พบว่า มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๑$)

ตารางที่ ๔.๔๓ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๗.๙๑๒	๒	๓.๙๕๖	๓.๗๒๕*	๐.๐๒๕
ภายในกลุ่ม	๓๘๘.๗๑๓	๓๗๔	๑.๐๖๒		
รวม	๓๙๖.๖๒๕	๓๗๖			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๓ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๔๔ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังข์ ด้าน การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		๒.๙๒	๒.๙๙	๓.๔๕
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒.๙๒	-	๐.๐๗	๐.๖๑*
ปริญญาตรี	๒.๙๙	-	-	๐.๔๖*
สูงกว่าปริญญาตรี	๓.๔๕	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๔๔ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วน ตำบลประสังข์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีระดับการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่ม ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วม มากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและกลุ่ม ระดับการศึกษาปริญญาตรี

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๔๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ กำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังข์ จำแนกตาม อาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๘๑	๒.๗๘	๐.๘๘	ปานกลาง
เกษตรกร	๑๗๔	๓.๐๑	๐.๘๐	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๙๑	๓.๕๐	๐.๘๐	ปานกลาง
รับจ้าง	๒๓	๓.๒๙	๐.๘๒	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๑๐	๐.๘๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๕ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนา ชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังข์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย อาชีพ เกษตรกร อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพรับจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๐$)

ตารางที่ ๔.๔๖ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒๕.๑๙๕	๓	๘.๓๙๘	๑๓.๒๖๔	๐.๐๐๕
ภายในกลุ่ม	๒๓๑.๑๐๒	๓๖๕	๐.๖๓๓		
รวม	๒๕๖.๒๙๗	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๔๖ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๕

ตารางที่ ๔.๔๗ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	\bar{X}	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	เกษตรกรรม	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
		๒.๗๘	๓.๐๑	๓.๒๙	๓.๕๐
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๒.๗๘	-	๐.๒๓	๐.๕๑*	๐.๗๒*
เกษตรกรรม	๓.๐๑	-	-	๐.๒๘	๐.๔๙*
รับจ้าง	๓.๒๙	-	-	-	๐.๒๑
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๕๐	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๔๗ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ที่มีอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ส่วนกลุ่มอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๔๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๘๑	๒.๙๕	๐.๘๒	ปานกลาง
เกษตรกรกรรม	๑๗๔	๒.๙๙	๐.๘๓	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๙๑	๓.๖๗	๐.๖๑	มาก
รับจ้าง	๒๓	๓.๗๑	๐.๓๑	มาก
รวม	๓๖๙	๓.๑๙	๐.๘๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๘ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และอาชีพเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพรับจ้างอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๔๙ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๓๙.๔๕๘	๓	๑๓.๑๖๑	๒๓.๐๓๒	๐.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๒๐๘.๔๔๑	๓๖๕	๐.๕๗๑		
รวม	๒๔๗.๘๙๙	๓๖๘			

จากตารางที่ ๔.๔๙ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

ตารางที่ ๔.๕๐ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ที่มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	\bar{X}	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	เกษตรกรรม	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง
		๒.๙๕	๒.๙๙	๓.๖๗	๓.๗๑
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๒.๙๕	-	๐.๐๔	๐.๗๒*	๐.๗๖*
เกษตรกรรม	๒.๙๙	-	-	๐.๖๘*	๐.๗๒*
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๖๗	-	-	-	๐.๐๔
รับจ้าง	๓.๗๑	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๕๐ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอาชีพรับจ้าง และกลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายและกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๕๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๘๑	๓.๑๐	๐.๖๖	ปานกลาง
เกษตรกรรม	๑๗๔	๓.๔๔	๐.๖๕	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๙๑	๓.๖๖	๐.๕๒	มาก
รับจ้าง	๒๓	๓.๓๘	๐.๒๒	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๔๑	๐.๖๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕๑ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย อาชีพเกษตรกรรม และอาชีพรับจ้างอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๕๒ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ เศรษฐกิจ ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๑๓.๕๖๑	๓	๔.๕๒๐	๑๒.๔๓๙	๐.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๑๓๒.๖๔๐	๓๖๕	๐.๓๖๓		
รวม	๑๔๖.๒๐๑	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๕๒ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

ตารางที่ ๔.๕๓ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	\bar{X}	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	รับจ้าง	เกษตรกรรม	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
		๓.๑๐	๓.๓๘	๓.๔๔	๓.๖๖
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๓.๑๐	-	๐.๑๘	๐.๓๔*	๐.๕๖*
รับจ้าง	๓.๓๘	-	-	๐.๐๖	๐.๒๘
เกษตรกรรม	๓.๔๔	-	-	-	๐.๒๒
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๖๖	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๕๓ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ที่มีอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม และกลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๕๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๘๑	๒.๕๑	๑.๑๙	ปานกลาง
เกษตรกรกรรม	๑๗๔	๒.๗๐	๐.๙๙	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๙๑	๓.๑๕	๑.๒๐	ปานกลาง
รับจ้าง	๒๓	๒.๙๘	๐.๔๑	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๒.๗๘	๑.๐๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕๔ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย อาชีพเกษตรกรกรรม อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพรับจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๗๘$)

ตารางที่ ๔.๕๕ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒๐.๔๙๘	๓	๖.๘๓๓	๕.๙๙๑	๐.๐๐๑
ภายในกลุ่ม	๔๑๖.๒๘๕	๓๖๕	๑.๑๔๑		
รวม	๔๓๖.๗๘๓	๓๖๘			

จากตารางที่ ๔.๕๕ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

ตารางที่ ๔.๕๖ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	\bar{X}	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	เกษตรกรรม	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
		๒.๕๑	๒.๗๐	๒.๙๘	๓.๑๕
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๒.๕๑	-	๐.๑๙	๐.๔๗*	๐.๖๕*
เกษตรกรรม	๒.๗๐	-	-	๐.๒๘	๐.๔๕*
รับจ้าง	๒.๙๘	-	-	-	๐.๑๗
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๑๕	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๕๖ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วน ร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่มีอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และกลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๕๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ กำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้าน การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๘๑	๒.๕๕	๐.๙๗	ปานกลาง
เกษตรกรรม	๑๗๔	๒.๙๔	๑.๐๓	ปานกลาง
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๙๑	๓.๕๒	๑.๐๓	มาก
รับจ้าง	๒๓	๓.๑๐	๐.๑๐	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๐๑	๑.๐๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕๗ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนา ชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีอาชีพธุรกิจ ส่วนตัว/ค้าขาย อาชีพเกษตรกรรม และอาชีพรับจ้างอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๕๘ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๔๑.๙๙๒	๓	๑๓.๙๙๗	๑๔.๔๐๗	๐.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๓๕๔.๖๓๒	๓๖๕	๐.๙๗๒		
รวม	๓๙๖.๖๒๔	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๕๘ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

ตารางที่ ๔.๕๙ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	\bar{X}	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	เกษตรกรรม	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
		๒.๕๕	๒.๙๔	๓.๑๐	๓.๕๒
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๒.๕๕	-	๐.๓๙	๐.๕๕*	๐.๙๗*
เกษตรกรรม	๒.๙๔	-	-	๐.๑๖	๐.๕๘*
รับจ้าง	๓.๑๐	-	-	-	๐.๔๒
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๓.๕๒	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๕๙ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายและกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ส่วนกลุ่มอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๖๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๑๑	๔.๕๑	๐.๐๗	มากที่สุด
๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๘๐	๒.๙๗	๐.๘๖	ปานกลาง
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๑๗	๓.๐๐	๐.๗๖	ปานกลาง
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๖๑	๓.๑๔	๐.๘๒	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๑๐	๐.๘๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖๐ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท รายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท และรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไปอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ ๔.๖๑ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒๔.๖๑๘	๓	๘.๑๗๙	๑๒.๘๘๑	๐.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๒๓๑.๗๖๐	๓๖๕	๐.๖๓๕		
รวม	๒๕๖.๓๗๘	๓๖๘			

จากตารางที่ ๔.๖๑ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

ตารางที่ ๔.๖๒ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ที่มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	๕,๐๐๐ -	๘,๐๐๑ -	๑๐,๐๐๑	ต่ำกว่า
		๘,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	บาท	๕,๐๐๐
		บาท	บาท	ขึ้นไป	บาท
		๒.๙๗	๓.๐๐	๓.๑๔	๔.๕๑
๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๒.๙๗	-	๐.๐๓	๐.๑๗	๑.๕๕*
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๐๐	-	-	๐.๑๔	๑.๕๑*
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๑๔	-	-	-	๑.๓๗*
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๔.๕๑	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๖๒ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมทั้ง ๔ ตำบล ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท กลุ่มรายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท และกลุ่มรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๖๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๑๑	๔.๖๐	๐.๐๐	มากที่สุด
๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๘๐	๓.๑๑	๐.๗๔	ปานกลาง
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๑๗	๓.๑๘	๐.๗๙	ปานกลาง
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๖๑	๓.๑๕	๐.๘๓	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๑๙	๐.๘๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖๓ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท รายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท และรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ ๔.๖๔ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ โครงสร้างพื้นฐาน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒๒.๗๔๐	๓	๗.๕๘๐	๑๒.๒๘๘	๐.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๒๒๕.๑๕๘	๓๖๕	๐.๖๑๗		
รวม	๒๔๗.๘๙๙	๓๖๘			

จากตารางที่ ๔.๖๔ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านโครงสร้างพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

ตารางที่ ๔.๖๕ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ที่มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	๕,๐๐๐ -	๑๐,๐๐๑	๘,๐๐๑ -	ต่ำกว่า
		๘,๐๐๐	บาท	๑๐,๐๐๐	๕,๐๐๐
		บาท	ขึ้นไป	บาท	บาท
		๓.๑๑	๓.๑๕	๓.๑๘	๔.๖๐
๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๓.๑๑	-	๐.๐๔	๐.๐๗	๑.๔๙*
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๑๕	-	-	๐.๐๓	๑.๔๕*
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๑๘	-	-	-	๑.๔๒*
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๔.๖๐	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๖๕ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท กลุ่มรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป และกลุ่มรายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๖๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๑๑	๔.๔๔	๐.๒๘	มาก
๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๘๐	๓.๐๗	๐.๗๗	ปานกลาง
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๑๗	๓.๓๙	๐.๔๘	ปานกลาง
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๖๑	๓.๕๔	๐.๕๕	มาก
รวม	๓๖๙	๓.๔๑	๐.๖๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖๖ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท และรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก ส่วนรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท และรายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาทอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๖๗ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๒๓.๔๗๖	๓	๗.๘๒๕	๒๓.๒๗๓	๐.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๑๒๒.๗๒๕	๓๖๕	๐.๓๓๖		
รวม	๑๔๖.๒๐๑	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๖๗ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

ตารางที่ ๔.๖๘ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท
		๓.๐๗	๓.๓๙	๓.๕๔	๔.๔๔
๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๓.๐๗	-	๐.๓๒	๐.๔๗	๑.๓๗*
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๓๙	-	-	๐.๑๕	๑.๐๕*
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๕๔	-	-	-	๐.๙๐*
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๔.๔๔	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๖๘ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท กลุ่มรายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท และกลุ่มรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๖๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๑๑	๔.๘๐	๐.๐๐	มากที่สุด
๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๘๐	๒.๘๓	๑.๑๓	ปานกลาง
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๑๗	๒.๖๓	๐.๙๑	ปานกลาง
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๖๑	๒.๗๓	๑.๑๐	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๒.๗๘	๑.๐๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖๙ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท รายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท และรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ ๔.๗๐ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๔๘.๐๒๒	๓	๑๖.๐๐๗	๑๕.๐๒๙	๐.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๓๘๘.๗๖๑	๓๖๕	๑.๐๖๕		
รวม	๔๓๖.๗๘๒	๓๖๘			

จากตารางที่ ๔.๗๐ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

ตารางที่ ๔.๗๑ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ที่มีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท
		๒.๖๓	๒.๗๓	๒.๘๓	๔.๘๐
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๖๓	-	๐.๑๐	๐.๒๐	๒.๑๗*
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๒.๗๓	-	-	๐.๑๐	๒.๐๗*
๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๒.๘๓	-	-	-	๑.๙๗*
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๔.๘๐	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๗๑ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันเป็นรายคู่พบว่า กลุ่มรายได้ ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มรายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท กลุ่มรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป และกลุ่มรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๗๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๑๑	๔.๒๐	๐.๐๐	มาก
๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๘๐	๒.๘๗	๐.๘๘	ปานกลาง
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๑๗	๒.๘๑	๑.๐๑	ปานกลาง
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๖๑	๓.๑๓	๑.๑๐	ปานกลาง
รวม	๓๖๙	๓.๐๑	๑.๐๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗๒ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท รายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท และรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๗๓ แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - value
ระหว่างกลุ่ม	๒๔.๑๘๙	๓	๘.๐๖๓	๗.๙๐๒	๐.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๓๗๒.๔๓๖	๓๖๕	๑.๐๒๐		
รวม	๓๙๖.๖๒๕	๓๗๖			

จากตารางที่ ๔.๗๓ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๕

ตารางที่ ๔.๗๔ แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	๘,๐๐๑ -	๕,๐๐๐ -	๑๐,๐๐๑	ต่ำกว่า
		๑๐,๐๐๐	๘,๐๐๐	บาท	๕,๐๐๐
		บาท	บาท	บาท	บาท
		๒.๘๑	๒.๘๗	๓.๑๓	๔.๒๐
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๘๑	-	๐.๐๖	๐.๓๒	๑.๓๙*
๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๒.๘๗	-	-	๐.๒๗	๑.๓๓*
๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๑๓	-	-	-	๑.๐๗*
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๔.๒๐	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๗๔ พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มรายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท กลุ่มรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท และกลุ่มรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์

ตารางที่ ๕.๗๕ แสดงจำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์

ปัญหา	ความถี่
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	
๑.๑ อบต. จัดสถานที่ให้มีส่วนร่วมกิจกรรมน้อย	๒๑
๑.๒ โอกาสเข้าร่วมการประชุมหรืออบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานน้อย	๒๒
๑.๓ ไม่ค่อยมีโอกาส หรือ อำนาจความสะดวกในการเข้าร่วมรับฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๒๘
๑.๔ การให้บริการข่าวสารด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือ กิจกรรมการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่เกิดขึ้นในเขต อบต. ประสังค์น้อย	๒๐
๑.๕ เปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน น้อย	๓๘
รวม	๑๒๘
๒. ด้านเศรษฐกิจ	
๒.๑ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ยังไม่ทั่วถึง	๒๕
๒.๒ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนน้อย	๒๐
๒.๓ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ที่ อบต. ประสังค์ จัดขึ้นน้อย	๔๐
รวม	๘๕
๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน	
๓.๑ การบริการข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนน้อย	๓๒
๓.๒ เปิดโอกาสให้เป็นสมาชิกในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนน้อย	๑๐
๓.๓ ประชาชนไม่ค่อยได้รับทราบข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	๓๐
รวม	๗๐

ปัญหา	ความถี่
๔. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	
๔.๑ การจัดกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันเด็ก ประเพณีเดือนสิบ ประเพณีวันสงกรานต์หรือวันผู้สูงอายุ ประชาชนมีส่วนร่วมน้อย	๑๒
๔.๒ มีส่วนร่วมการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมน้อย	๒๘
๔.๓ อบต.ประสงค์ เปิดโอกาสให้ท่านเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่จัดขึ้น เช่น ร่วมกันกับโรงเรียนในตำบลแห่งเดียว เข้าพรรษาฯ ไม่ทั่วถึง	๑๐
รวม	๕๐

จากตารางที่ ๔.๗๕ พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนของอบต.ประสงค์ ในจำนวนความถี่มากที่สุดและรองลงมาในแต่ละด้านดังนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุด คือเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน น้อย รองลงมาคือไม่ค่อยมีโอกาส หรือ อำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมรับฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการให้บริการข่าวสารด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หรือ กิจกรรมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกิดขึ้นในเขตอบต.ประสงค์น้อยมีความถี่น้อยที่สุด

ด้านเศรษฐกิจ ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุด คือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่อบต. จัดขึ้นน้อย รองลงมาคือเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ ยังไม่ทั่วถึง และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนน้อย มีความถี่น้อยที่สุด

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุด คือการบริการข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนน้อย รองลงมาคือผู้นำชุมชนขาดการเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน และประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจการเข้าร่วมในกระบวนการบริหารงานมีความถี่น้อยที่สุด

ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุด คือมีส่วนร่วมการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมน้อย รองลงมาคือการจัดกิจกรรมการพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในชุมชน เช่นงานวันเด็กประเพณีเดือนสิบ ประเพณีวันสงกรานต์หรือวันผู้สูงอายุ ประชาชนมีส่วนร่วมและอบต.ประสงค์ เปิดโอกาสให้ท่านเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่จัดขึ้น เช่น ร่วมกันกับโรงเรียนในตำบลแห่งเดียวเข้าพรรษาฯไม่ทั่วถึง มีความถี่น้อยที่สุด

ตารางที่ ๔.๗๖ แสดงจำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาก็มีส่วนร่วม
ของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วน
ตำบลประจักษ์

แนวทางแก้ไขปัญหา	ความถี่
๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	
๑.๑ อบต. ควรจัดสถานที่ให้มีส่วนร่วมกิจกรรมมากขึ้น	๑๘
๑.๒ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมการประชุมหรืออบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้น	๒๒
๑.๓ อำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมรับฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานแก่ประชาชน	๓๐
๑.๔ การให้บริการข่าวสารด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานหรือ กิจกรรมการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่เกิดขึ้นให้มากขึ้น	๑๘
๑.๕ เปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนให้มากขึ้น	๑๒
รวม	๙๐
๒. ด้านเศรษฐกิจ	
๒.๑ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการกำหนดนโยบายการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ให้ทั่วถึง	๒๔
๒.๒ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไข้ปัญหา ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนให้มากขึ้น	๑๘
๒.๓ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ที่ อบต. จัดขึ้น ให้มากขึ้น	๓๗
รวม	๗๙
๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน	
๓.๑ ควรบริการข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในชุมชนให้มากขึ้น	๓๐
๓.๒ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นสมาชิกในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน	๒๒
๓.๓ ประชาชนควรได้รับทราบข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	๒๕
รวม	๗๗

แนวทางแก้ไขปัญหา	ความถี่
๔. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	
๔.๑ ควรจัดกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันเด็กประเพณีเดือนสิบ ประเพณีวันสงกรานต์หรือวันผู้สูงอายุโดยให้ประชาชนร่วมมากขึ้น	๘
๔.๒ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๓๐
๔.๓ ควร เปิดโอกาสให้เข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่จัดขึ้น เช่น ร่วมกันกับโรงเรียนในตำบลแห่งเดียวเข้าพรรษาให้มากขึ้น	๒๕
๔.๔ การจัดกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น งานวันเด็กประเพณีเดือนสิบ ประเพณีวันสงกรานต์หรือวันผู้สูงอายุ ประชาชนควรมีส่วนร่วมมากขึ้น	๑๐
รวม	๗๓

จากตารางที่ ๔.๗๖ พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนของ อบต.ประสงค์ ในจำนวนความถี่มากที่สุดและรองลงมาในแต่ละด้านดังนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน แนวทางแก้ไขที่มีความถี่มากที่สุด คืออำนาจความสะดวกในการเข้าร่วมรับฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานแก่ประชาชน รองลงมา คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมการประชุมหรืออบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้นและเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนให้มากขึ้นมีความถี่น้อยที่สุด

ด้านเศรษฐกิจ แนวทางแก้ไขที่มีความถี่มากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่ อบต. จัดขึ้นให้มากขึ้น รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ให้ทั่วถึง และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนให้มากขึ้นมีความถี่น้อยที่สุด

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน แนวทางแก้ไขที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรบริการข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้มากขึ้น รองลงมา คือ ประชาชนควรได้รับทราบข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นและควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นสมาชิกในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีความถี่น้อยที่สุด

ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แนวทางแก้ไขที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รองลงมา คือ ควรเปิดโอกาสให้เข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่จัดขึ้น เช่น ร่วมกันกับโรงเรียนในตำบลแห่งเดียวเข้าพรรษาฯ ให้มากขึ้น และควรจัดกิจกรรมพัฒนาทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในชุมชน เช่นงานวันเด็กประเพณีเดือนสิบ ประเพณีวันสงกรานต์หรือวันผู้สูงอายุโดยให้ประชาชนร่วมมากขึ้นมีความถี่น้อยที่สุด

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยขอเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน ๙,๕๘๕ คน และหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ **Krejcie and Morgan** ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๖๙ คน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างโดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ ๒ ข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ คำถามมีจำนวน ๒๐ ข้อ โดยแยกออกเป็น ๔ ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยกำหนดระดับความคิดเห็น ๕ ระดับ ตามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิกอร์ท ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือจากแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน พิจารณาตรวจสอบเนื้อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ ๐.๙๕ และนำไปทดลองใช้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลคลองชะอุ่น อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเพื่อหลีกเลี่ยงการซ้ำซ้อนในการสุ่ม จำนวน ๓๐ คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๘

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ โดยสร้างคำถามแบบปลายเปิด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t- test และค่า F-test และทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี 'Seheffe' post hoc comparison

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ดังนี้

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๓๙ และเป็นเพศชาย มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๖๑

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๓๖ – ๖๐ ปี จำนวนทั้งสิ้น ๑๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๐๕ รองลงมาคืออายุ ๑๘ – ๓๕ ปี จำนวนทั้งสิ้น ๑๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๙ และน้อยที่สุดมีอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๖

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น ๒๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๙๖ รองลงมาคือระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๘๑ และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๓

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง จำนวนทั้งสิ้น ๑๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑๖ รองลงมาคืออาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวนทั้งสิ้น ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๖ และน้อยที่สุดมีอาชีพรับจ้าง จำนวนทั้งสิ้น ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๓

ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น ๑๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๖๓ รองลงมาคือรายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๑ และน้อยที่สุดมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาทจำนวนทั้งสิ้น ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๘

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ดังนี้

๑) ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๕) ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค้ำำแนกตามรายได้ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน พบว่า รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท รายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท และรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รายได้ต่อเดือน ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท พบว่า ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป พบว่า ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

๕.๑.๔ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน ดังนี้

๑) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๒) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ด้านโครงสร้างพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีอาชีพต่างกันโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

๕) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

๕.๑.๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์

ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ในจำนวนความถี่มากที่สุดและรองลงมาในแต่ละด้านดังนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน น้อย รองลงมา คือ ไม่ค่อยมีโอกาส หรืออำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมรับฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการให้บริการข่าวสารด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือกิจกรรมการพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เกิดขึ้นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์น้อยมีความถี่น้อยที่สุด

ด้านเศรษฐกิจ ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ที่องค์การบริหารส่วนตำบล จัดขึ้นน้อย รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการกำหนดนโยบายการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ยังไม่ทั่วถึง และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน น้อย มีความถี่น้อยที่สุด

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุด คือ การบริการข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนน้อย รองลงมา คือ ผู้นำชุมชนขาดการเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน และประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจการเข้าร่วมในกระบวนการบริหารงานมีความถี่น้อยที่สุด

ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ปัญหาที่มีความถี่มากที่สุด คือ มีส่วนร่วมการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมการพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมน้อย รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในชุมชน เช่นงานวันเด็กประเพณี เดือนสิบ ประเพณีวันสงกรานต์หรือวันผู้สูงอายุ ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยและองค์การบริหารส่วน

ตำบลประสงค์ เปิดโอกาสให้ท่านเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่จัดขึ้น เช่น ร่วมกันกับโรงเรียนในตำบลแห่งเทียนเข้าพรรษาไม่ทั่วถึง มีความถ้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์

ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในจำนวนความถี่มากที่สุดและรองลงมาในแต่ละด้านดังนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน แนวทางแก้ไขที่มีความถี่มากที่สุด คือ อำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมรับฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานแก่ประชาชน รองลงมา คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมการประชุมหรืออบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้นและเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนให้มากขึ้นมีความถี่น้อยที่สุด

ด้านเศรษฐกิจ แนวทางแก้ไขที่มีความถี่มากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นให้มากขึ้น รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ ให้ทั่วถึงและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนให้มากขึ้นมีความถี่น้อยที่สุด

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน แนวทางแก้ไขที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรบริการข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้มากขึ้น รองลงมา คือ ประชาชนควรได้รับทราบข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นและควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นสมาชิกในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีความถี่น้อยที่สุด

ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แนวทางแก้ไขที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมการพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รองลงมา คือ ควรเปิดโอกาสให้เข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่จัดขึ้น เช่น ร่วมกันกับโรงเรียนในตำบลแห่งเทียนเข้าพรรษาให้มากขึ้นและควรจัดกิจกรรมการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในชุมชน เช่นงานวันเด็กประเพณีเดือนสิบ ประเพณีวันสงกรานต์หรือวันผู้สูงอายุโดยให้ประชาชนร่วมมากขึ้นมีความถี่น้อยที่สุด

๕.๒ อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอธิบายเชื่อมโยงกับทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง

๔ ด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะประชาชนขาดข้อมูลและด้านนโยบาย ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **กฤษฎากรณ์ ยุงทอง**^๑ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนางัว ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในองค์ประกอบแต่ละด้านพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด และน้อยที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้ ๑) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากที่สุด คือ เทศบาลเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการและน้อยที่สุด คือ เทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแผน/โครงการของชุมชนต่อที่ประชุม ประชาคม ๒) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มากที่สุด คือ การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ตามโครงการ กิจกรรมของเทศบาลไปดำเนินการ และน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมให้การสนับสนุน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ แรงงานแก่เทศบาลในการพัฒนา ๓) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ มากที่สุด คือ เทศบาลได้จัดทำโครงการ/กิจกรรม ที่เกี่ยวกับงานด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน เช่น การส่งเสริม การฝึกหัดอาชีพ และน้อยที่สุด คือ เทศบาลได้จัดทำโครงการ/กิจกรรม ที่เกี่ยวกับงานด้าน โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ให้กับประชาชน และ ๔) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มากที่สุด คือ เทศบาลได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเทศบาล และน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ณัฐยาณี บุญทองคำ**^๒ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประเด็นที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดและน้อยที่สุดในแต่ละด้าน มีดังนี้

^๑ กฤษฎากรณ์ ยุงทอง, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์: กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว จังหวัดเพชรบูรณ์” **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, บทคัดย่อ**

^๒ ณัฐยาณี บุญทองคำ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, บทคัดย่อ**

๑) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากที่สุด คือ การร่วมประชุมเมื่อมีโครงการที่มีผลกระทบ ต่อประชาชนโดย ส่วนรวม และน้อยที่สุด คือ การร่วมคิดเพื่อกำหนดหลักการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา ท้องถิ่น

๒) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มากที่สุด คือ การร่วมประชาคมในการจัดทำร่าง แผนพัฒนาตำบล และ น้อยที่สุด คือ การร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบลในการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล

๓) การมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์ มากที่สุด คือ การร่วมผลักดันโครงการตามแผนพัฒนา หรือโครงการจำเป็นเร่งด่วน จากแผนพัฒนาไปทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และน้อยที่สุด คือ การได้รับผลประโยชน์จาก โครงการกิจกรรมในแผนพัฒนาตำบล

๔) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มากที่สุด คือ การรับทราบการสรุปผลการ ดำเนินงาน การประเมินผลการพัฒนา และน้อยที่สุด คือ การร่วมเป็น คณะกรรมการติดตาม ประเมินผลแผนพัฒนาตำบล โดยประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ และ ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ ๐.๐๕

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ซึ่งมีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะว่าประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจการเข้าร่วมในใน ด้านการใช้สิทธิชุมชนในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

การอภิปรายผลเป็นรายด้านตามลำดับดังนี้

๑. **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการ พัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวมซึ่งมี ค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะว่าเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนโดยเฉพาะ เกี่ยวกับปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้าง ประปา ถนน และไฟฟ้าที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้อง กับผลงานวิจัยของ **มุฮัมหมัด โละซิ^๓** ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา โดยจากการ สัมภาษณ์ประชาชนในเขตพื้นที่ เพื่อศึกษาถึงรูปแบบหรือวิธีการจัดประชุมประชาคมของ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และ ความต้องการของประชาชนสอดคล้องกับความเป็นจริงมากที่สุดกับประเด็นการพัฒนาให้ สอดคล้อง กับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ความต้องการของชุมชน และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในแผน ยุทธศาสตร์การ พัฒนาสามปี รวมทั้งให้การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี ความสอดคล้อง กับแผนพัฒนาอำเภอและจังหวัด โดยให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัด

^๓ มุฮัมหมัด โละซิ. (๒๕๕๕). รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา. ยะลา: องค์การบริหารส่วน ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา, บทความย่อ

ประชุมประชาคม ท้องถิ่นในเขตตำบล เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ และจังหวัด ใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การ พัฒนาขององค์กรปกครองส่วนตำบล

๒. ด้านเศรษฐกิจ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ ด้านเศรษฐกิจ โดยรวมซึ่งมี ค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ **นรา ศรีวงษา และจිරวัฒน์ เจริญสุข**^๔ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีความมุ่ง หมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่างโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วม ค้นหาปัญหาความต้องการ ด้านการมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาความต้องการ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ตามลำดับ โดยประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการอยู่อาศัย และการรับรู้ข่าวสาร ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ บริหารส่วนตำบลโคกสว่าง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยรวม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะว่าการบริการข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **จำเนียร จันทร์ผลึก**^๕ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหาร ส่วนตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาชัยสนของประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาชัยสนโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา สามปีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วม พบว่า เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้

^๔ นรา ศรีวงษา และจिरวัฒน์ เจริญสุข. (๒๕๕๗, มีนาคม-สิงหาคม). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอพนมไพร จังหวัด ร้อยเอ็ด. **วารสารการเมืองการปกครอง**, ๔ (๒), ๒๙๖-๓๑๓.

^๕ จำเนียร จันทร์ผลึก. (๒๕๕๗). การมีส่วนร่วมของประชาชนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง. **สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ วิทยาลัยการจัดการเพื่อ การพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.บพคัด้ย**

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และตำแหน่งทางราชการ/สังคม มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ ในขณะที่แหล่งรับรู้ข้อมูลข่าวสารและอาชีพไม่มีความแตกต่างกันในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

๔. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะว่าประชาชนยังให้ความสนใจน้อย การจัดกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในชุมชน เช่นงานวันเด็ก ประเพณีเดือนสิบ ประเพณีวันสงกรานต์หรือวันผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **กฤษฎากรณ์ ยุงทอง**^๖ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนางัว ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน ดังนี้

๑) ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกันเนื่องจากการเพศหญิงจะมีความว่าง่ายสอนง่ายในเรื่องความร่วมมือ ซึ่งต่างจากเพศชายที่อาจไม่ได้ใส่ใจกับสิ่งดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล**^๗ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี” ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลา การเข้ามาตั้งถิ่นฐานในตำบล การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความรู้ความเข้าใจเรื่องการปกครอง ส่วนท้องถิ่น และภาวะผู้นำ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนเพศ อายุ และรายได้ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น

^๖ กฤษฎากรณ์ ยุงทอง รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์:กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบล นางัว. เพชรบูรณ์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, บทความย่อ

^๗ เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, ๒๕๔๕), บทความย่อ

๒) ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้ก็อธิบายได้เพราะว่าประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกันเนื่องจากการที่ประชาชนมีอายุน้อยไม่มีประสบการณ์ไม่ทราบว่าควรหรือไม่ คิดว่าอายุน้อยไม่กล้าแสดงความคิดเห็นใดๆ ซึ่งแตกต่างจากผู้มีอายุมากกว่าจะให้ความสำคัญสนใจในการมีส่วนร่วมมากกว่า ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันเนื่องจากคิดว่าตนเป็นประชาชนซึ่งควรมีส่วนร่วมและส่วนรับรู้ในสิ่งที่ประชาชนควรรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล**^๔ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี” ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเข้ามาตั้งถิ่นฐานในตำบล การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความรู้ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น และภาวะผู้นำ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนเพศ อายุ และรายได้ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ด้านโครงสร้างพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้ก็อธิบายได้เพราะว่าประชาชนที่ระดับการศึกษาที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกันเนื่องจากประชาชนที่มีการศึกษาที่ดี จะมีความรู้สามารถเข้าใจการมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี ซึ่งแตกต่างจากประชาชนที่ได้รับการศึกษาน้อยจะไม่เข้าใจ ส่วนด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ประชาชนทุกคนไม่ว่าจะมีระดับการศึกษาเท่าใดควรมีการได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกันจึงให้ความสำคัญและมีส่วนร่วม ทำให้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **สมคิด ปานเพชร**^๕ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง” ผลการศึกษาพบว่า สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้นำท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แก่ ระดับ

^๔ เรื่องเดียวกัน, บทคัดย่อ

^๕ สมคิด ปานเพชร, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓), บทคัดย่อ.

การศึกษา รายได้ต่อเดือน การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การอบรมเกี่ยวกับเรื่องการเมือง ส่วนเพศ อายุ สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๔) ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกั นมีส่วนร่วมในกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ แตกต่างกั นนั้น เนื่องจากประชาชนที่มีอาชีพต่างกันจะมีเวลาในการเข้าร่วมประชุมหรือร่วมปฏิบัติงานที่ไม่เท่ากัน เนื่องจากการมีเวลาไม่ตรงกันทำให้บางคนที่ต้องประกอบอาชีพในเวลากลางวันทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมรับฟัง และใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ทรงพล ตุ่มทอง**^{๑๐} ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๕) ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันจะมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ แตกต่างกันเนื่องจากประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนสูงมาก จะไม่ได้สนใจในรายละเอียดต่างๆ ทำให้เกิดความแตกต่างกันในทั้งสี่ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ทรงพล ตุ่มทอง** ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ **เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล**^{๑๑} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี” ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลา การเข้ามาตั้งถิ่นฐานในตำบล การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความรู้ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น และภาวะผู้นำ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การ

^{๑๐} ทรงพล ตุ่มทอง, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์ (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๑), บทคัดย่อ.

^{๑๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๙๙

บริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนเพศ อายุ และรายได้ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรปรับปรุงระดับการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชน ได้มีการชี้แจงให้ความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ควรส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจการงานด้านเศรษฐกิจให้มากกว่าที่เป็นอยู่และต่อยอดให้สูงยิ่งขึ้นไป

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมและประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วกันและควรมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรและหมู่บ้านหรือประชาชนเกี่ยวกับกิจการงานด้านพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

การเสนอแนะเชิงนโยบายเป็นรายด้านตามลำดับดังนี้

๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวมซึ่งมี ค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมและพัฒนาให้สูงกว่าที่เป็นอยู่ และให้ทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่

๒. ด้านเศรษฐกิจ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านเศรษฐกิจ โดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรส่งเสริมการจัดเวทีเพื่อหาแนวทางร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจให้กับประชาชนเพิ่มมากขึ้น

๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยรวม ซึ่งมี ค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ประชาชนควรได้มีส่วนร่วมกำหนดความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลใช้ประกอบการบริหารงาน/โครงการ ซึ่งจะเป็นโครงการที่ตรงกับความต้องการของประชาชนมากกว่าโครงการที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ต้องการจะทำ

๔. ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังข์ ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรให้ประชาชนรู้ถึงความสำคัญและประโยชน์ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดให้มีการเปิดช่องทางรับฟังการแสดงความคิดเห็นของประชาชนและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการเสนอแนะปัญหาต่างๆ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังข์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

๑) ควรศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังข์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคหรือปัจจัยที่ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง

๒) ควรศึกษาในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงกัน ในลักษณะเปรียบเทียบผลการศึกษาที่ได้ว่าเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้ทราบแนวทางกำหนดนโยบาย แก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นได้อย่างครอบคลุมต่อไป

บรรณานุกรม

๑. หนังสือทั่วไป

กุลธน ธนพงศธร. **หลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๓๐.

โคเฮน และ อีฟโฮฟ. อ้างใน จุฑามาศ ศรีสิริพรพันธ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา.” ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๘.

ชวงค์ ฉายะบุตร. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๓๙.

ทศพร ศิริสัมพันธ์. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. **การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง**. เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์, ๒๕๔๗.

นวลน้อย ตรีรัตน์ และคนอื่นๆ. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธรรมดาเพรส จำกัด, ๒๕๔๕.

นำชัย ทนุผล. **หลักการและยุทธวิธีการพัฒนาชุมชน**. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้, ๒๕๓๑.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภากการพิมพ์, ๒๕๔๗.

แนว โสคติพันธ์. “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชนบท: ศึกษากรณีในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), ๒๕๓๔.

ปธาน สุวรรณมงคล. **หลักสูตร การเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง**. รุ่นที่ ๙ เอกสารบรรยายภาพรวมกลุ่มวิชา กลุ่มวิชาที่ ๕ การพัฒนาการเมืองไทย. (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘), (อัดสำเนา).

ประชุม รอดประเสริฐ. **นโยบายและการวางแผน หลักการและทฤษฎี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เนติกุลการพิมพ์, ๒๕๓๕.

ปรัชญา เวสารัชช. **รายงานวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สถาบันไทยคดีศึกษา, ๒๕๒๘.

ปารีชาติ วลัยเสถียร. **กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักกองการสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๒.

ปิยะนุช เงินคล้าย. “ภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชน การศึกษาสำรวจปัจจัยและผลกระทบ นโยบายสาธารณสุขมูลฐานในเขต ๑ ของสาธารณสุข.” วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต. คณะพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อม: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๖.

- พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์. การสร้างพลังชุมชนโดยกระบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, ๒๕๑๗.
- ไพรัตน์ เดชรินทร์. **ชนบทไทย: การฟื้นแปรในอนาคตภายหลังการพัฒนา.** เชียงใหม่: ศูนย์วิชาการ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่, ๒๕๕๒.
- มานิต จุ่มปา. **คำอธิบายกฎหมายการปกครองว่าด้วยการจัดระเบียบราชการบริหาร.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. **การพัฒนาชุมชน.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๒๕.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. **หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท.** กรุงเทพมหานคร: ไทยอนุเคราะห์, ๒๕๒๖.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. **การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่นเปรียบเทียบ: อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๑.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. **นโยบายสาธารณะ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. **การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๐.
- สมยศ พุ่มหว่า. **สังคมชนบทกับการพัฒนา.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์, ๒๕๓๔.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร: เฟื่องฟ้า, ๒๕๔๔.
- สุทิน บุญญาธิการ และคณะ. **อ้างอิงใน อนุชา เทียมพูล. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร พัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัด สระแก้ว.” รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนดุสิต), ๒๕๔๘.**
- แสวง รัตนมงคลมาศ. **การระดมมวลชนและการมีส่วนร่วมของมวลชน การจัดตั้งองค์การ การนำ และการตัดสินใจทางสังคม.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๒.
- อคิน รพีพัฒน์. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.** กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, ๒๕๒๗.
- องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ประจำปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔.** ตามทะเบียนราษฎร์ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙.
- อมร รักษาสัตย์. **การพัฒนานโยบาย.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๐.
- อรพินธ์ สุทธิพันธ์. **“ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในกิจกรรม เพื่อเพิ่มพูนรายได้.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), ๒๕๓๓.**
- อาภรณ์พันธ์ จันท์สว่าง. **ทฤษฎี และหลักการพัฒนาชุมชน ๒.** กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท, ๒๕๒๒.
- อุทัย หิรัญโต. **การปกครองท้องถิ่น.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓.

๒. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์และงานวิจัย

กฤษฏาภรณ์ ยุงทอง รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์: กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบล นางัว. เพชรบูรณ์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

จำเนียร จันทร์ผลึก. การมีส่วนร่วมของประชาชนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง. **สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต** สาขาวิชาการจัดการวิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา ๒๕๕๗

จุฑามาศ ศรีศิริพรพันธ์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา, ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๘.

ณัฐยาณี บุญทองคำ รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

นรา ศรีวงษา และจิรวัดน์ เจริญสุข. (มีนาคม-สิงหาคม). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอพนมไพร จังหวัด ร้อยเอ็ด. **วารสารการเมืองการปกครอง**, ๒๕๕๗

มูฮัมหมัด โละซี. รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา. ยะลา: องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา, ๒๕๕๕

สมบูรณ์ นันทวงศ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพการบริการด้านสาธารณสุขศึกษาเฉพาะกรณีสถานีอนามัยกระทุ่มล้ม อ.สามพราน จ.นครปฐม.” **วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต**. (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๔๒.

๓. ตำราภาษาอังกฤษ

Anderson J.E., **Public policy making: An introduction**, (Boston : Hughton, 1990
Dya T.R., **Understanding public policy**, Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1972),
Sharkansky I, **Policy analysis in political science**, Chicago: Markham, 1970

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

๑. พระครูวิรัตธรรมโชติ, ดร. : Ph.D. in Sociology Magadh University, India
อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ศูนย์การศึกษาสุราษฎร์ธานี
๒. ผศ.ดร.ดิเรก นุ่นกล้า : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยา)
M.A. (Sociology), Ph.D. (Sociology)
อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช
๓. ดร.สุรินทร์ ทองทศ : ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาพัฒนาชุมชน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
นายกเทศมนตรีตำบลพนม
อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน...บัณฑิตศึกษา...วิทยาเขตนครศรีธรรมราช...โทร...๐-๗๕๓๔-๕๖๒๐
 ที่...ศธ. ๖๑๒๘/๗ ๑๙๙...วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐
 เรื่อง...ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....

เรียน พระครูวิจิตรธรรมโชติ, ดร.

ด้วย พระเกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ประสงค์ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒. รศ.ดร.กัณตภณ หนูทองแก้ว	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ ความสามารถในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระครูโฆสิตวัฒน์ นานุกูล, ดร.)

ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครศรีธรรมราช โทร. ๐-๗๕๓๔-๕๖๒๐.....
 ที่ ศธ ๖๑๒๘/ ๑๑๓..... วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐.....
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....

เจริญพร ผศ.ดร.ดิเรก นุ่นกล้า

ด้วย พระเกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒. รศ.ดร.กัณฑ์กมล หนูทองแก้ว	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ ความสามารถในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระครูโสมจิตวัฒนานุกูล, ดร.)

ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา

ที่ ศธ ๖๑๒๘/๑๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
๓/๓ ม. ๕ ค.ม.ม่วงสองต้น อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐๗๕-๓๔๕๖๒๐ โทรสาร. ๐๗๕-๓๔๕๖๒๒

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.สุรินทร์ ทองทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระเกรียงศักดิ์ กิตติปัญญา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ประสงค์ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒. รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ ความสามารถในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูโฆสิตวัฒนานุกูล, ดร.)

ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

สำนักส่งเสริมและพัฒนาระบบงาน
 กองช่าง
 กองคลัง
 กองค้ำประกัน
 ที่ ศธ ๖๑๒๘ /

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
 ๓/๓ ม.๕ ต.มะม่วงสองต้น อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
 โทร. ๐๗๕-๓๔๕๖๒๐ โทรสาร. ๐๗๕-๓๔๕๖๒๒

๔ สิงหาคม ๒๕๖๐

เทศบาลตำบลท่าชนะ
รับที่ ๒15๖
วันที่ ๒7 ส.ค. 2560
เวลา ๐๙.๕๐ น.

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้วย พระเกียรติศักดิ์ กิตติปญโญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี" ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดย พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร.และ รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นคณะกรรมการผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นที่จะต้องเก็บข้อมูลจากบุคลากรของท่านเพื่อนำผลมาทดลองใช้ (Try Out) สำหรับวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือสำหรับทำวิทยานิพนธ์จึงขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ และบัณฑิตศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียน นายกเทศมนตรี / จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

นางสาวพรอริช ฤทธิมาภักดิ์
 - มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
 ขออนุญาตให้พระเกียรติศักดิ์ กิตติปญโญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลจากบุคลากรของท่าน เพื่อทำวิทยานิพนธ์
 - เพื่อไปรายงาน
 - เห็นควรให้สารณณ์แก่ท่าน พระครูโสมจิตวิธานกุล,ดร. (พระครูโสมจิตวิธานกุล,ดร.)
 ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

(นางพรอริช ฤทธิมาภักดิ์)
 หัวหน้าสำนักปลัด

(นายภาณุวัฒน์ พิริยะชยางกูร)
 รองนายกเทศมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
 นายกเทศมนตรีตำบลท่าชนะ

ที่ ศธ ๖๑๒๘/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
๓/๓ ม.๕ ค.มะนิวงสองต้น อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐๗๕-๓๔๔๖๒๐ โทรสาร. ๐๗๕-๓๔๕๘๖๒

๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

18 ต.ค. 60
1673
12.30

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลประสงค้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้วย พระเกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค้ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดย พระครูอรุณสุตาสังการ, ผศ.ดร.และ รศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตดังกล่าวมีความจำเป็นต้องจัดเก็บข้อมูลโดยวิธีตอบแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช จึงขอความอนุเคราะห์ท่านให้นิสิตดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยวิธีตอบแบบสอบถาม และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรามาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

- ใช้คน เพ่งผล

- ที่: ไปตกลบ
- พระครูโสมศักดิ์ กิตติปัญญา
- ขอความอนุเคราะห์
- บัณฑิตศึกษา

ขอเจริญพร

(พระครูโสมศักดิ์วนานุกุล,ดร.)
ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

15/8/60

- ไปตกลบ
- ได้ส่ง 54/17

15/8/60

10/8/60

ที่ สฎ ๗๖๖๐๑/๑๒๗๓

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์
๒๓๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๗๐

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

อ้างถึง หนังสือศูนย์บัณฑิตศึกษา ที่ ศธ ๖๑๒๘/- ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

ตามที่ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ได้ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ทางองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ เพื่อให้หนังสือดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยวิธีตอบแบบสอบถาม เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” นั้น

ในการนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ แจ้งให้ท่านทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อนุญาตให้นิสิตดังกล่าวจัดเก็บข้อมูลไปใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์ได้

จึงกราบนมัสการมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความเคารพอย่างสูง

(นายพลศักดิ์ กรณ์ทิพย์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์

สำนักปลัดฯ (งานธุรการ)
โทร/โทรสาร ๐-๗๗๒๗-๐๙๖๖
www.prasong.go.th

“ยึดมั่นธรรมาภิบาล บริการเพื่อประชาชน”

ภาคผนวก ค
แบบสอบถาม

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายพัฒนาชุมชน

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ

๑. ส่วนที่เป็นคำถามเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม
๒. ส่วนที่เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังต่อไปนี้

๕	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
๔	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
๓	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
๒	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
๑	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

๓. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โปรดอ่านคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามแต่ละส่วนให้เข้าใจก่อนตอบ และตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง คำตอบครั้งนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อท่านเพราะคำตอบของท่านจะเป็นความลับและไม่เปิดเผยใดๆ นอกจากนำผลงานต่างๆ ไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น

ขอเจริญพรขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
ในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้
พระเกรียงศักดิ์ กิตติปัญญา รักสนิธ
ผู้ทำวิจัย

ส่วนที่ ๑. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด ๕ ข้อ กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับท่าน

๑. เพศ

๑. ชาย ๒. หญิง

๒. อายุ

๑. ๑๘ - ๓๕ ปี ๒. ๓๖ - ๖๐ ปี
 ๔. ๖๑ ปี ขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

๑. ต่ำกว่าปริญญาตรี ๒. ปริญญาตรี
 ๓. สูงกว่าปริญญาตรี

๔. อาชีพ

๑. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ๒. เกษตรกรรม
 ๓. ราชการ/รัฐวิสาหกิจ ๔. รับจ้าง
 ๕. อื่นๆ

๕. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

๑. ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท
 ๒. ๕,๐๐๐- ๘,๐๐๐ บาท
 ๓. ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท
 ๔. ๑๐,๐๐๑ - ขึ้นไป

ส่วนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง โปรดเลือกทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ท่านเห็นว่าถูกต้องตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน					
๑. องค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ได้จัดสถานที่ให้ท่านได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเพียงใด					
๒. ในฐานะที่ท่านเป็นประชาชนในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ได้เปิดโอกาสให้ท่านเข้าร่วมการประชุมหรืออบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพียงใด					
๓. ในฐานะที่ท่านเป็นประชาชนในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ได้เปิดโอกาส หรือ อำนวยความสะดวกให้ท่านในการเข้าร่วมรับฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพียงใด					
๔. ท่านได้รับบริการข่าวสารด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือ กิจกรรมการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่เกิดขึ้นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ เพียงใด					
๕. เมื่อเกิดปัญหาการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานขึ้นในชุมชนของท่าน องค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ ได้เปิดโอกาสให้ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพียงใด					
ด้านเศรษฐกิจ					
๖. องค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ประชาชนมีส่วนร่วม เพียงใด					
๗. องค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพียงใด					

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	๕	๔	๓	๒	๑
๘. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ จัดขึ้นเช่น การจัดสถานที่ให้ประชาชนเข้ามาร่วมฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม เพียงใด					
๙. องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์มีความพร้อมรับกับสถานการณ์ปัญหาเศรษฐกิจ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น เพียงใด					
๑๐. เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ประชาชนมีส่วนร่วม เพียงใด					
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม					
๑๑. องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ได้บริการข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน เพียงใด					
๑๒. องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ได้เปิดโอกาสให้ท่านเป็นสมาชิกในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน เช่น โครงการปลูกป่าชุมชนฯ เพียงใด					
๑๓. องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ได้เปิดโอกาสให้ท่านเป็นสมาชิกในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน เช่น โครงการปลูกป่าชุมชนฯ เพียงใด					
๑๔. องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ได้จัดให้มีการอบรม หรือร่วมปฏิบัติงานในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน เพียงใด					
๑๕. เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน เช่น การตัดไม้ทำลายป่าฯ องค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ ได้เปิดโอกาสให้ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพียงใด					

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	๕	๔	๓	๒	๑
ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม					
๑๖. องค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ มีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในชุมชนของท่าน เช่นงานวันเด็กประเพณีเดือนสิบ ประเพณีวันสงกรานต์หรือวันผู้สูงอายุฯเพียงใด					
๑๗. องค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ มีส่วนร่วมการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของท่าน เพียงใด					
๑๘. องค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ เปิดโอกาสให้ท่านเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่จัดขึ้น เช่น ร่วมกันกับโรงเรียนในตำบลแห่เทียนเข้าพรรษาฯ เพียงใด					
๑๙. องค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ ได้มีการจัดอบรม หรือ บริการข่าวสารในการพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนของท่าน เพียงใด					
๒๐. ในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลประสังค์ ได้เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการศึกษา เผยแพร่ศาสนาและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นของท่าน เพียงใด					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปัญหา	แนวทางแก้ไข
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
ด้านเศรษฐกิจ	ด้านเศรษฐกิจ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ขอเจริญพรขอบคุณ

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - สกุล : พระเกรียงศักดิ์ กิตติปณโณ (รักสนิท)
- วัน เดือน ปี เกิด : ๒๙ กันยายน ๒๕๒๓
- อุปสมบท : ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒
- สถานที่ทำงานปัจจุบัน : วัดมหาธาตุปาราม (วัดพระใหญ่) ตำบลประสงค์ อำเภอนาทน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน : ผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดมหาธาตุปาราม (วัดพระใหญ่)
- ประวัติการศึกษา : พ.ศ. ๒๕๕๑ ปริญญาตรีพุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) มหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัยห้องเรียนวัดพัฒนาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
คณะสังคมศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์